

مذکرات مجلس شورای ملی

صورت مشروح مذاکرات مجلس شورای ملی روز پنجشنبه (۲۱) اردیبهشت ماه ۱۳۵۱

فهرست مطالب :

- ۱- قرائت اسامی غائبین جلسه قبل .
- ۲- بیانات قبل از دستور آقای شریفها - خانم صفی نیا و آقای دکتر شفیق امین .
- ۳- تصویب صورت جلسه قبل .
- ۴- اعلام وصول و قرائت نامه های مربوط بدو فقره لایحه قانونی از مجلس سنا .
- ۵- ادامه بحث و تصویب گزارش شور دوم کمیسیون دارائی راجع به لایحه پولی و بانکی کشور و ارسال به مجلس سنا .
- ۶- اخذ رای و انتخاب دونفر ناظر اندوخته اسکناس در بانک مرکزی ایران .
- ۷- ختم جلسه .

مجلس ساعت نه صبح بریاست آقای دکتر جواد سعید (نایب رئیس) تشکیل گردید

۱- قرائت اسامی غائبین جلسه قبل

نایب رئیس - اسامی غائبین جلسه قبل قرائت می شود .

(بشرح زیر خوانده شد)

غائبین با اجازه - آقایان :

صادقی - خانلر قراچورلو - دکتر سعید حکمت - غلامرضا بهادری - چنگیزی - رشیدی - شاخوئی - عباس میرزائی - مهندس عطائی - دکتر غنی - مهندس کیا کجوری - ناروئی سعادت فرد - شیخ بهائی - شیخ رضائی - قدردان - سید کاظم مسعودی - معیری - مهزاد - ناصرزاده - دیهم - خانم اقبال .

غائبین مریض - آقایان :

پرویزی - مهندس علی برومند - ادیب سمعی - دکتر برادر - تیمسار همایونی - خانم دکتر دولت شاهی .

۲- بیانات قبل از دستور آقای شریفها - خانم صفی نیا - و آقای دکتر شفیق امین .

نایب رئیس - نطق های قبل از دستور را شروع میکنیم آقای شریفها تشریف بیاورید .

شریفها - جناب آقای رئیس، خانمها و آقایان - همیشه فکر کرده ام کمتر اوقات شریف نمایندگان محترم را بعنوان ناطق قبل از دستور بگیرم ولی اگر گاه گاه از اقدامات مفیدی که انجام میشود یاد نگردد بعقیده اینجانب خاموش نشستن گناه است .

امروز قصد دارم راجع به سه سازمان که یکی از جهت انقلاب اداری و یکی از نظر ارتباط جمعی و دیگری از نظر جلب درآمد ارزی مملکت حائز اهمیت هستند شمه ای بعرض برسانم که هم موجب دلگرمی این خدمتگزاران باشد و هم آنها را که خدمت میکنند بدانند که خدماتشان همیشه مورد توجه است .

بدو! اجازه میخواهم تادرباره سازمانی صحبت نمایم که بعد از آیامهر شهرت یافته است این سازمان که از بصیرترین افراد تشکیل شده است تحت سرپرستی یکی از افسران قدیمی و ارزشمندان ایران انجام وظیفه مینماید و توانسته در طی چندسال خدمت خود موجبات رضایت خاطر خطیر ملوکانه را فراهم نماید .

سازمان پلزریمی شاهنشاهی که چشم تیزبین و ناظر دقیق و نکته سنجی در کارهای مملکتی است در خدمات خود بنحو آرزنده ای توجه عمومی را بخود جلب نموده بطوریکه وقتی هیئت های بازرسی شاهنشاهی بدور افتاده ترین نقاط کشور میروند شایگان خود را در پناه شاهنشاه عدالت گستر حس مینمایند (صحیح است).

اخیراً طی مصاحبه ای که ریاست محترم سازمان بازرسی شاهنشاهی بعمل آوردند آمار جالبی ابراز داشتند که حکایت از پیشرفت در کلیه شئون مملکتی مینماید سطح شکایات مردم بطور محسوسی کاهش یافته است به ترتیبی که در سال ۱۳۵۰ نسبت به ماهه سال ۱۳۴۷ هفتاد و یک درصد و نسبت بسال ۴۸ سی و هشت درصد و نسبت به سال ۴۹ بیست و هفت درصد شکایات مردم باین سازمان کاهش یافته است و این خود دلیل بینی است بر رضایت ملت ایران و بهبودی و رفاه نسبی همه طبقات (صحیح است).

نحوه بازرسی بازرسان شاهنشاهی که از اهنمائی و رهبری خردمندان بهر بزرگ ملت ایران الهام میگیرد بنحویست که تمام طبقات بر احوالی میتوانند در دلها و شکایات خود را ابراز داشته و مورد رسیدگی قرار دهند حتی این سازمان برای اینکه مردم روستاها برای شکایت خود در زحمت نیاشند هیئتهای اعزامی خود را بداهت و بخشها اعزام میدارد. فقط در سال ۱۳۵۰ در ۸۲۳ بخش و روستا بکار و شکایات مردم رسیدگی نمودند تا یک فرد ده نشین، یک روستائی ساده، یک دهقان زحمتکش کاملاً عدل آریامهر راحس نماید و احساس کند که شاهنشاه بزرگ و طراح بزرگ انقلاب ملت ایران با او میاندیشد و همیشه پیاد او هست همین مأمورین وظیفه شناس هستند که با دقت و ممارست کارهای متصدیان مختلف را رسیدگی نموده خادم را تشویق و متخلف را تنبیه میکنند در سال ۱۳۵۰ یکصد و هفتاد نفر از مأمورین صالح و خدمتگزار را تشویق نموده و در مقابل ۱۰۳ نفر نیز مورد تعقیب و تنبیه قرار گرفتند.

وقتی اصل تشویق و تنبیه رعایت شود یکی از اصول دقیق انقلاب اداری رعایت شده است.

من آمیدوارم بباپشتکار و نیروئی که در سناتور سپهد یزدان پناه سرپرست سازمان شاهنشاهی و کلیه امراء

از ۲۰۰ میلیون نفر در جهان بجهانگردی پرداخته اند که فقط در حدود ۳۸۰۰۰۰ نفر آن به ایران آمده اند و برابر آماریکه از سازمانهای مختلف جهانگردی در جهان منتشر شده است این ۲۰۰ میلیون نفر بیش از ۱۷۶۰ میلیون دلار در دنیا خرج کرده اند که سهم کشور ما بیش از پنجاه میلیون دلار نبوده است و البته بنده در اینجا باید عرض کنم که دوری راه کشور ما از مراکز توریستی و گرانی هتل و حمل و نقل و سایر مایحتاج توریستی شاید سبب باشد که هنوز ما نتوانیم آنطوریکه لازمست از این صنعت عمده بهره برداری کنیم زیرا بر اساس بعضی از تورهائی که در لندن ترتیب میدهند یک نفر انگلیسی میتواند با تقریباً ده الی ۱۲ پوند چهار روز در کشور اسپانیا استراحت نموده و بگردش پردازد.

حال فکر کنید اگر همین شخص بخواهد برای این مدت بکشور ما بیاید چه مبلغی را باید پردازد و گویا با توجه به همین علل بوده است که طبق امریه شاهنشاه آریامهر طراح بزرگ همه پیشرفتهای ملت ایران اخیراً سازمان جلب سیاحان تورهائی داخلی جالب توجهی ترتیب داده است که یکی از جالبترین آنها تور سرزمین مقدس است که یک نفر با ۱۲۰ تومان میتواند یک هفته به مشهد مقدس رفته از نقاط دیدنی آنجا بازدید نماید و یا با پرداخت مبلغ کمی در تهران یکروز تمام نقاط دیدنی را بازدید نماید البته لازم میدانم این نکته را متذکر شوم که در آمد نسبی مردم و زندگی صنعتی جدید خاصه در کشورهای پیشرفته موجب شده که امروزه مسافرت از صورت یک خلعت تجملی که مخصوص تعداد قلیلی افراد ثروتمند بوده خارج شود و به یک سرویس عمومی و اجتماعی مبدل گردد و بهمین جهت آژانسهای بزرگی بوجود آمده است که وسایل سفر افراد را با هزینه های مختلف به نقاط جهان تدارک میکند، لذا بنظر اینجانب خوبست سازمان جلب سیاحان که اکنون با فعالیتهای همه جانبه سرپرست پرکار و فعال آن روبه پیشرفت است با اینگونه آژانسها تماس گرفته شاید بتواند ۲۵۰۰۰۰ نفر توریستی که از ایران بصورت ترانزیت رده میشوند چند روزی آنها را در کشور ما متوقف نماید و مخصوصاً این اقدام زمانی بیشتر به نفع خواهد

رسید که در فرودگاههای اصنهان و شیراز توقفهای بین المللی داشته باشیم.

در اینجا لازم میدانم این نکته را عرض کنم که سازمان جلب سیاحان بر اساس کوشش هائیکه برای افزایش ورود توریستهای خارجی بعمل میآورد باید از توسعه توریسم داخلی نیز غافل نماند زیرا توسعه سیاحت داخلی یکی از عوامل محرک اقتصاد ملی است و در بسیاری از موارد و رونق اقتصادی برخی از مناطق کشور را تأمین میکند و ضمناً موجب خواهد شد که مسافرتهای تفریحی بخارج از کشور کاهش یابد و بدین ترتیب از خروج ارز جلوگیری مینماید.

نمایندگان محترم میکه بشهرهای مختلف و مخصوصاً به شیراز مسافرت نموده اند اذعان دارند که هتل های جلب سیاحان که شاید بر اساس همین فکر بوجود آمده است با جالبترین هتل های خارج از نظر مدیریت و سرویس و ساختمان قابل رقابت است و لذا سازمان جلب سیاحان با اقداماتی که تاکنون بعمل آورده است نشان داده که در تعمیم این فکر میتواند قدم های مؤثر بردارد (صحیح است).

در خاتمه عرایضم توجه سازمان جلب سیاحان را به استان مازندران که میتواند مرکز خوبی برای جلب توریستهای خارجی و داخلی باشد جلب مینمایم، مخصوصاً نسبت به شبه جزیره میانکاله، زیرا با وضعی که دارد میتواند از مراکز مهم توریستی باشد؛ چون هم شهر قشنگ و زیبای بهشهر و هم ساحل آرام و بی نظیر آن در سراسر سواحل دریای مازندران کاملاً استثنائی است، لذا اگر سازمان جلب سیاحان نسبت باین قسمت از دریای شمال توجه نماید مرکز جدید و بسیار خوبی خواهد بود برای اعزام توریست زیرا وسائل ارتباطی در این ساحل هم از طریق راه آهن و هم از طریق جاده آسفالت و فرودگاه فراهم است، لذا با تشکر از مسئولین برنامه های عمرانی و توجهات جناب آقای نخست وزیر امیدوارم احداث راه دریای بهشهر که مقدمات آن فراهم شده است هر چه زودتر آغاز گردد تا کمک مؤثری از نظر اقتصاد نسبت باهالی زحمتکش این شهرستان بشود.

محسنی مهر - سازمان جلب سیاحان دوسه سال است که خیلی خوب کار میکند.

شرفیها - کاملاً صحیح است مخصوصاً جناب آقای سیروس فرزانه از چهره های بسیار خوب و فعال است. متشکرم (احسن - احسن).

نایب رئیس - خانم صفی نیا بفرمائید.
مهروش صفی نیا - با اجازه مقام محترم ریاست مجلس. همکاران عزیز بسیار خوشوقتم که امروز در باره کنگره عظیم شوراهای منطقه ای آموزش و پرورش مطالبی را میخواهم بعرض برسانم اهمیت این کنگره بر نمایندگان محترم پوشیده نیست من یکی از جملات حکیمانه شاهنشاه اشاره میکنم که فرمودند «از طرف دیگر باید تمرکز زیاد از حد امور در پارتیخت مملکت از میان برود و به استانها و شهرستانهای کشور امکان و مسئولیت بیشتر در کارهای مربوط بخودشان داده شود» این خود اولین انگیزه تشکیل شوراهای منطقه ای آموزش و پرورش است که در سال ۴۸ مجلس شورای ملی قانون آن را تصویب کرد در همان سال. ۴۹ منطقه و در سال ۵۰، ۱۲۰ منطقه و تا حالا ۱۷۲ منطقه شوراهای آموزش و پرورش منطقه ای داریم و اگذاری کار مردم بمردم اساس آموزش و پرورش در تمام دنیا است و در کشور ما هم این امر سابقه دارد در تمام خیرات و مبرات و حتی اوقاف در قدیم برای آموزش و پرورش بوده و مردم در این کار خیر شرکت میکردند و این کاری نیست که فقط از عهده دولتها بر آید و آقا تشکیل این کنگره برای این بود که شوراهای منطقه آموزش و پرورش تهران با شوراهای منطقه آموزش و پرورش مناطق مرزی و نقاط دور افتاده با هم هماهنگی پیدا کنند و روش کارهای خودشان را برای اجرای برنامه های آینده هماهنگ سازند و این مسئله بسیار اهمیت دارد برای اینکه اگر هماهنگی در کار آنها نباشد در پیاده کردن برنامه ها توفیق حاصل نخواهد شد این کنگره با پیام شاهنشاه آریامهر روز یکشنبه شروع بکار کرد و دیروز بکار خود خاتمه داد و شرکت ۲۰۷۰ نفر نماینده شهرستانها و مراکز استانها در این کنگره چشمگیر بود مطالبی که آنجا گفته شد این قطعنامه کنگره است و الا اینجا هست در درجه اول در این قطعنامه راجع به هدفهای ملی و میهنی اشاره شد خانم ها و آقایان محترم توجه دارند که هدفهای ملی و میهنی اساسی تعلیم و تربیت است و این از مدرسه شروع نمی شود بلکه از ابتدا که طفل

متولد می شود و از چیزهایی که در دور و برش می گذرد کسب تعلیم و دانش می کند و این ابتدا از زبان ساده مادر و گفتار پدر شروع می شود و تا بعد که می آید بمدرسه به این هدفهای ملی و میهنی باید از ابتدای متولد شدن طفل توجه بشود و بعد از آن در محیط دیگر اجتماع که مدرسه هست بعضی ها فکر می کنند که اگر يك اجتماع پیشرفت زیادی در تکنولوژی و علم کرده باشد از این مسئله بی نیاز است و این صحیح نیست من نمی خواهم از کشور های دیگر مثال بزنم ولی باید بگویم در خیلی از کشورهای پیشرفته پرچم مملکتشان در کلاس هست و معلم در اولین ساعت هر کلاس با کمال ایمان و عقیده به پرچم قسم می خورد و برای آزادی و استقلال مملکتش متعهد می شود و بچه ها هم بدنبال او هر روز صبح این قسم را تکرار می کنند ما اگر فکر کنیم کشورهایی که پیشرفته اند و بمانه رفته اند دیگر از این هدفهای ملی و میهنی بی نیاز هستند درس فکر نکرده ایم اینها بموازات هم برای تربیت نسل جوان لازم است در این کنگره این مسائل مورد بحث قرار گرفت و بیشتر صحبت از این بود که توجه بسنن و آداب ملی بشود البته جوانان ما باید از تکنیک بهره مند بشوند و بموازات پیشرفتهای جهان قدم بردارند مسئله دیگری که در این کنگره مطرح شد مسئله تعاون بود یعنی جلب همکاری مردم یکی از وظایف مهم شوراهای منطقه ای جلب همکاری مردم است و مردم باید در امر آموزش و پرورش سرمایه گذاری بکنند و هنوز متأسفانه تا آنجائی که ما می بینیم این شرکت ملی بنحو احسن انجام نشده مردم باید در هر محله ای که ساخته میشود محل تحصیل آنجا را هم در نظر بگیرند من خوشوقت شدم که وزارت آبادانی و مسکن در این کنگره شرکت کرد و این مطلب را در نظر گرفت و فایده اش این است که این بچه ها دائماً از این محل بمحله ای دیگر مسافرت نمی کنند الا شمامی بیندروزی یکساعت صبح و یکساعت عصر بچه ها از نقطه ای بنقطه دیگر مسافرت می کنند بخيال اینکه امکانات و وسائل فلان مدرسه بیشتر است این مسائل باید مورد توجه قرار بگیرد و خوشبختانه مورد توصیه کنگره هم قرار گرفته و همچنین در نقاطی که مدارس تأسیس می شود برای معلمان هم از نظر مسکن باید اقدام کرد و همینطور به امور تربیتی و اجتماعی جوانان توجه کرده اینصورت که اولیاء دانش آموزان بچه ها را بمسائل

اجتماعی مملکت خودشان آشنا کنند و اینها مسائلی است که در این کنگره مورد بحث قرار گرفته که از نظر روابط عمومی بدانند که در شهر چه میگذرد و اجتماعات چیست و تشکیلات کدام است و باید امور آموزش را منمركز کرد و مسئله دیگری که در این کنگره مطرح شد این بود که شوراهائی وجود دارد که موضوع مادی شان خوب نیست و مردم نمی توانند کمک کنند در اینجاها باید دولت کمک کند تا یک هماهنگی در سطح تعلیم و تربیت از نظر مالی تأمین شود و در این کنگره اشاره شد و خواستند که یک سهمیه ای از عواید شهری که دریافت میشود از مستغلات شهری يك مقدار از این عوارض برای تعلیم و تربیت مصرف بشود و این مسئله مهمی است اکثر آمی بینیم در نقاطی که مدرسه خوب نیست باغ های بزرگ و آپارتمانهای چند طبقه وجود دارد اینها باید سهم تعلیم و تربیت محل را بدهند تا از این راه بچه ها در محیط بزرگ و وسیعی تحصیل بکنند در صحبتی که موقع طرح بودجه کردم عرض کردم که ما الآن برای مدرسه وزارت آموزش و پرورش محل های کوچکی را اجاره کرده ایم همینطور که در این کنگره هم بآن توجه شد از محل قرض های طویل المدتی که از بانکها میکنند مدارس حساسی در اختیار بچه ها قرار بدهند و تا مکان وسیعی نباشد و امکانات بیشتر در وزارت آموزش و پرورش نباشد مسئله تعلیم و تربیت بنحوی مقتضی انجام نمیشود تربیت معلم بایستی مورد توجه قرار بگیرد در شهرستانها هم بمرکز تعلیم و تربیت معلم باید توجه بیشتری بشود ما می دانیم اگر هم همه وسایل را داشته باشیم باز این معلم است که باید فرزندان ما را درس بدهد و اینها باید شایستگی داشته باشند متأسفانه مشاغل چشمگیر ۲۰ سال اخیر از قبیل طبابت مهندسی و مانند اینها بقدری افکار و آذهان جوانان را بسوی خود جلب کرده که کمتر میروند معلم بشوند باین جهت باید علاوه بر شأن معنوی معلم، بوضع زندگی آنها هم توجه کرد مخصوصاً از طریق شرکتهای تعاونی مسکن و تأمین مسکن تا اینها تشویق بشوند و مغزهای متفکر و با استعداد برای معلمی پیشقدم بشوند مسئله دیگری که در این کنگره مورد توجه قرار گرفت موضوع توجه بامور دینی و سرود های ملی است باز هم در اینجا اشاره میکنم که ده پانزده سال پیش که با خانم دکتر پارسای از مدارس انگلستان

بازدید میکردیم ملاحظه کردیم که سرودهای ملی و امور دینی را از طریق رادیو یکنواخت هم برای تمام مدارس درس میدهند بعد از این با اولیاء آموزش و پرورش وقت توصیه کردم که سرودهای ملی و دروس دینی را از طریق رادیو در ساعت بخصوصی از روز در کلیه مدارس کشور تدریس کنند که همه جانحوه تدریس یکنواخت باشد چون تدریس بوسیله معلمین مختلف که هر کدام استنباط بخصوصی از این امور دارند هم آهنگ نمیشود آنموقع مثل اینکه بعراض من متأسفانه توجهی نشد ولی در این کنگره خوشبختانه توصیه شد که سرود های ملی و امور دینی توجه بشود من از دولت می خواهم مسئله تدریس از طریق رادیو را برای سرودهای ملی و آموزش امور دینی مورد توجه قرار بدهند چون این لازم است و امروزه تحقیقات زیادی میشود که چطور بچه ها بیشتر چیز یاد بگیرند ولی وقتی بایک برنامه کلی از طریق دستگاه واحدی این دو مورد را تعلیم دادند نتیجه بهتری در روحیه دانش آموزان میگذارد. مسئله مبارزه با یسوادی در این کنگره مورد توجه قرار گرفته است برای این امر مهم که این مدت کافی نیست در این مدت البته بخواندن و نوشتن آشنا میشوند ولی باید تحصیلات آنها ادامه داشته باشد و واقعاً باید این کنگره را تقدیر کرد که باین امور رسیدگی کرده و توجه عامه را جلب کرده است من میدانم گفتن کار آسانی است همه گفتند و نوشتند ولی چطور باید اجرا کرد البته باید همه خانها و آقایان نظارت داشته باشند یکی از کارهای ما نظارت بر اجرای قوانین و مسائلی است که در دور و بر ما میگذرد من فکر میکنم وظیفه ما است که این تصمیمات را قدم قدم دنبال بکنیم هر کدام از ما در حوزه انتخابیه خودمان نظارت بر اجرای اوامری که از طرف شاهنشاه رهبرمان صادر شده است داریم که بنحوی احسن انجام بشود من میخواهم زیاد صحبت کنم ولی با اجازه خانها و آقایان نمایندگان محترم میخواهم توجهتان را باین مسئله جلب کنم که امروز در مسائل تعلیم و تربیت در دنیا شاگردان راروی استعداد بجلو میبرند و بایستی وزارت آموزش و پرورش توجه بکنند در حال حاضر مدارسی هست که مثلاً کلاس اول تا پنجم ابتدائی در یک اطاق بمساحت اینجا تشکیل میشود درست مثل مکتب خانه های قدیم خودمان و هر شاگردی را

نمیگذارند معطل دیگران بشود و بفرخور استعدادش تعلیم میدهند چون آسانی و سختی درس هر دو باعث فرار بچه‌ها از مدرسه میشود وقتی دید آسان است توجهی نمیکند و وقتی سخت بود یاد نمیگیرند مدارس جدید امروز بطور وسیع تر ولی مثل مکتب‌های قدیم خودمان عمل میکنند امیدوارم اولیاء وزارت آموزش و پرورش و دولت باین امر هم همانطور که توجه کرده است بیشتر توجه کنند تا ما بایستشرفتی که در مملکت در امر هنر و صنعت و تکنولوژی و سایر شئون کرده‌ایم در امر تربیت جوانها و بچه‌ها هم همانگونه بایستشرفت داشته باشیم از صبر و حوصله‌ای که برای شنیدن عرایضم بخرج دادید سپاسگزارم (احسنت - احسنت).

نایب رئیس - آقای دکتر شفیق امین بفرمائید.

دکتر شفیق امین - همکاران محترم - انقلاب اصیل مین ما بارهبری شاهنشاه آریامهر به پیشرفتهای خیلی بزرگی نائل شده که مورد تأیید و تجلیل جهانیان قرار گرفته است خوشبختانه روز بروز در سطوح مختلف اجتماعی انقلاب اجتماعی ایران شکوفاتر میشود بنده قبل از شروع عرایضم میخواستم موفقیت ورزشکاران عزیز را که در بانکوک موجب شرف بلندی ملت ایران شده اند پیشگاه شاهنشاه عرض تبریک و سپاسگزاری تقدیم داشته و بخود آنها تبریک بگویم و بعموم جوانان و ورزشکاران و سازمان تربیت بدنی تبریک بگویم در این چند روز ما در تعقیب پیشرفتهای انقلابی مان سه کنگره در تهران برای سپردن کار مردم بمردم که اساس انقلاب است و از فرمایشات شاهنشاه ما است داشتیم در درجه اول کنگره شوراهای منطقه‌ای آموزش و پرورش بود که خوشبختانه سرکار خانم صفی نیا بتفصیل اشاره فرمودند حقیقتاً آموزش و پرورش در تمام سطوح یعنی از کود کستان و دبستان تا دبیرستان و دانشگاه و آموزش عالی مورد علاقه ۳۰ میلیون ملت ایران است یعنی هر ایرانی علاقمنده است که فرزندش خوب تحصیل کند، پیشرفت کند، صاحب حرفه و تحصیلات عالی بشود آنچه امکان دارد به مدارس عالی برود تا برای وطن و ملت خود مفیدتر واقع بشود برای وطن و ملت خدمت کند بنده چون تماس زیادی چه در مسافرتهاى خارج و چه در داخل کشور بآداب دانشجویمان دارم بزحماتی که وزارت آموزش و پرورش و همچنین

وزارت علوم و آموزش عالی کشیده است واقف هستم و این موجب نهایت تشکر است سپردن کار مردم بمردم مخصوصاً در امور آموزش و پرورش و درمان يك امری است که خود اهالی هر شهر و استان و در تمام شهرستانها و بخش‌ها علاقمندهستند و امیدوارم توسعه و پیشرفت پیدا کند با مطالعات زیادی که شده و نتیجه‌ای که از این کنگره گرفته میشود امید است برای عموم ملت ایران مفید و ثمربخش باشد برای رفاه معلمین، آموزگاران، دبیران و اساتید عزیز ما حتماً توجه زیادی شده که موجب سپاسگزاری است در جلسه گذشته همکار عزیز فرهنگی ما آقای موسوی ماکوئی هم تشکر فرهنگیان را به پیشگاه شاهنشاه تقدیم کردند بنده هم مراتب تشکر و سپاسگزاری عموم را به پیشگاه مقدس شان تقدیم میکنم در مورد کنفرانس ملی سالیانه کارگران وضعیت کارگران ما در این چند سال حتماً باید بگویم در اجرای نیات عالی شاهنشاه و توجهی که دولت و وزارت کار میکند حقیقتاً خوب شده است از نظر تثبیت حداقل حقوق روزانه شان و برای زندگی آنها و رفاه عمومی و خانه سازی توجه میشود که موجب سپاسگزاری است کنفرانس استانداران فرمانداران که هنوز در جریان است برای کمک به روستائیان و کشاورزان مخصوصاً مرزنشینان از نظر زندگی و وضع رفاه عمومی و اجتماعیشان دولت کمک کافی خواهد کرد که بنده در این مورد هم از دولت تشکر میکنم. چند روز پیش که بمناسبت سالگرد سازمان شاهنشاهی خدمات اجتماعی مراسم انجام شد و گزارش مفصلی بشرف عرض ملوکانه رسید همه ملت ایران و نمایندگان محترم از کمکهای که سازمانهای خیریه و بخصوص شیروخورشید سرخ که شب و روز زحمت میکنند و سازمان شاهنشاهی خدمات اجتماعی که از بدو تاسیس از سال ۱۳۲۶ خدمات مهم وارزنده انجام داده تشکر نموندم همکار محترم آقای دکتر فروزین توضیحات لازم را دادند بنده چون از سال ۲۶ و ۲۷ در بهداری کل آذربایجان و همکاریهای این سازمان تماس داشته حتماً میدیدم که همه اینها چه پزشکان و چه ماماها و پرستارها بارهبری عالی شاهنشاه در بخشها و دهات و نقاط دور افتاده بمملکت زحمت میکشند فداکاری

میکند و این جای تشکر است. تعداد زیادی درمانگاه و اندرزگاه و بیمارستان و بیش از ۱۴۰ میلیون کتاب درسی دبستانی مجاناً برای نوآموزان و اطفال دبستانی تهیه کرده اند که جای تشکر است بنده باتقدیم مراسم سپاس و تشکر به پیشگاه شاهنشاه محبوب مان لازم میدانم از حضور مبارک و الاحضرت اشرف پهلوی و خدمتگزاران این مؤسسه خیریه تشکر کنم، بنده يك موضوع دیگر را میخواستم عرض کنم و تذکر بدهم اینست که بنده و همه همکاران نسبت به مطبوعات احترام زیادی قائل هستیم که حتماً رکن چهارم

مشروطیت هستند چون مطالب سرمقاله‌ها و اقلاً مفید تهیه میشود روزیکشنبه ۱۷ اردیبهشت در سرمقاله روزنامه اطلاعات که بنده مشتری پروپا قرص آن هستم سرمقاله‌ای داشت تحت عنوان سخن بساکویت راجع به اینکه جهان عرب کمجاست که بسیار جامع و جالب بود (اکبر مسعودی - فقط از روزنامه اطلاعات تعریف بفرمائید) آقای مسعودی همه مطبوعات مورد احترام ما است هر کس و هر مقام و هر روزنامه که در این مملکت برای سعادت مملکت ایران و ملت ایران و در راه پیشرفت مملکت قدم برمیدارند مورد احترام است روزنامه اطلاعات هم زحمت میکشد همچنین روزنامه‌های دیگر مانند روزنامه سحر، ندای ایران نوین، که حتماً زحمت زیادی متحمل شده است و امثالهم ولی چون مقاله در اطلاعات نوشته شده بود خواستم تشکر کنم و ضمناً بگویم که اولاً خلیج فارس باگفته دوتا وزیر خارجه دولت بعنی عراق یا کویت نمیتواند خلیج عربی شود یا جزایر تنگه هرمز، تنگه عربی گردد این تاریخ است که ثبت و ضبط کرده خلیج فارس است تمام دنیا خلیج فارس را پرشین گالف یا گالف پرسیک رامی شناسند و میدانند و از نظر تاریخی هزاران سال سابقه دارد و هیچ کس نمیتواند منکر آن شونده گفته و مذاکره چند نفر مغرض و بی اطلاع از تاریخ نباید اهمیت داد، مطلب دیگر راجع به زبان آذربایجانی و زبان ساکنین دریاچه رضائیه بود که همه میدانیم آذری است آذری يك شاخه مهم از زبان اصیل پهلوی و فارسی است مانند زبان گیلک و کردی در سده‌های اخیر مقداری ترکی وارد زبان آذری شده و ترکی چیزی است که بعداً وارد این زبان شده زبان آذربایجانی زبان آذری است که باواژه‌های ترکی

۳ - تصویب صورت جلسه قبل

نایب رئیس - نسبت بصورت جلسه گذشته نظری نیست؟ (اظهاری نشد) صورت جلسه قبل تصویب میشود.

۴ - اعلام وصول و قرائت نامه های مربوط بدو فقره لایحه قانونی از مجلس سنا

نایب رئیس - وارد دستور میشود لوایحی از مجلس سنارسیده است برای اطلاع مجلس قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

ریاست محترم مجلس شورای ملی

عطف بنامه شماره ۴۲۵۷ مورخ ۱۳۵۰/۱۲/۱۹ آن مجلس محترم گزارش کمیسیون شماره ۳ (دادگستری و استخدام) در قبال لایحه شماره ۳۷۳۸۴ مورخ ۱۳۵۰/۸/۲۶ دولت راجع به اصلاح قانون سازمان دفاع غیر نظامی کشور در جلسه روز دوشنبه ۱۸ اردیبهشت ماه ۱۳۵۱ مطرح گردید و با اصلاحاتی بتصویب مجلس سنارسید.

اینک لایحه قانون فوق که اصلاح شده است جهت تصویب مجدد آن مجلس محترم بضمیمه ایفاد میگردد. رئیس مجلس سنا - جعفر شریف امامی

نایب رئیس - اصلاحات مجلس سنا به کمیسیونهای مربوط ارجاع می گردد.

ریاست محترم مجلس شورای ملی

گزارش کمیسیون شماره ۳ (دادگستری و استخدام) در قبال لایحه شماره ۱۵۴۸ مورخ ۱۳۵۰/۱/۲۹ دولت راجع به اجازه و کالت به افسران قضائی لسانیه حقوق بازنشسته نیروهای مسلح شاهنشاهی در جلسه روز دوشنبه

۱۸ اردیبهشت ماه ۱۳۵۱ مطرح گردید و بتصویب مجلس سنار رسید.

اینک لایحه قانون فوق جهت تصویب آن مجلس محترم بضمیمه ایفاد میگردد.

رئیس مجلس سنا - جعفر شریف امامی

نایب رئیس - لایحه به کمیسیونهای مربوط ارجاع میگردد.

۵- ادامه بحث و تصویب گزارش شوردوم کمیسیون دارائی راجع به لایحه پولی و بانکی کشور و ارسال به مجلس سنا

نایب رئیس - همانطور که نمایندگان محترم مستحضر هستند در جلسه گذشته لایحه پولی و بانکی کشور مطرح بود در ماده اول پیشنهاد حذف از طرف آقای فرهادپور تقدیم شده بود که مخالف و موافق صحبت کردند حالاً نسبت بان پیشنهاد رأی میگیریم خواهش میکنم خانمها و آقایانی که موافقتند قیام بفرمایند (عده کمی برخاستند) تصویب نشد. در ماده اول پیشنهاد دیگری نیست، بنابراین رأی میگیریم بماده اول خانمها و آقایانی که موافقتند خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده دوم قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۲- الف - پول رایج کشور بصورت اسکناس و سکه های فلزی قابل انتشار است.

ب - فقط اسکناس و پولهای فلزی که در تاریخ تصویب این قانون در جریان بوده و یا طبق این قانون انتشار می یابد جریان قانونی و قوه ابراء خواهند داشت.

ج - هرگونه تعهد پرداخت دین و یا بدهی بیول رایج کشور انجام پذیر است مگر آنکه با رعایت مقررات این قانون ترتیب دیگری بین بدهکاران و بستانکاران داده شده باشد.

د - مسکوکات طلا و راج قانونی ندارد.

ه - مقررات مربوط به ورود و صدور طلا و نقره به پیشنهاد بانک مرکزی ایران و موافقت وزیر دارائی و تصویب هیأت وزیران تعیین خواهد شد.

و - مبلغ اسمی - شکل - جنس - رنگ - اندازه - نقشه و مشخصات اسکناسها و سکه های فلزی رایج کشور به پیشنهاد بانک مرکزی ایران و تصویب وزیر

دارائی با رعایت مقررات این قانون تعیین خواهد گردید.
ز - اسکناسها دارای امضاء وزیر دارائی و رئیس کل بانک مرکزی ایران خواهد بود.

نایب رئیس - نسبت بماده دوم نظری نیست؟ (اظهاری نشد) بماده دوم رأی میگیریم خانمها و آقایانیکه موافقتند خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده سوم قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۳- الف - امتیاز انتشار پول رایج کشور در انحصار دولت است و این امتیاز با رعایت مقررات این قانون منحصراً توسط بانک مرکزی ایران بموقع اجرا گذارده میشود.

ب - میزان قوه ابراء سکه های فلزی رایج کشور و همچنین طرز جمع آوری و شرایط خروج اسکناسها و سکه ها از جریان بوسیله بانک مرکزی ایران یا تأیید شورایی بانک پس از تصویب وزیر دارائی تعیین و از طریق درج در روزنامه رسمی کشور و لااقل یکی از روزنامه های کثیرالانتشار پایتخت و بخش از شبکه رادیو و تلویزیون کشور با اطلاع عموم میرسد.

نایب رئیس - در ماده سوم نظری نیست؟ (اظهاری نشد) بماده سوم رأی میگیریم خانمها و آقایانی که موافقتند خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده چهارم قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۴- الف - تعهد بانک مرکزی ایران در مقابل اسکناسها یا سکه های فلزی منتشر شده منحصر بپرداخت پول رایج کشور خواهد بود.

ب - بانک مرکزی ایران در قبال سرقت - فقدان یا از بین رفتن اسکناسها و سکه های فلزی در دست اشخاص هیچگونه تعهد و مسئولیتی نخواهد داشت.

ج - بانک مرکزی ایران در مدتی که کمتر از ده سال نخواهد بود اسکناسها و سکه های فلزی را که طبق بندب ماده ۳ این قانون از جریان خارج شده و رواج قانونی ندارد با پول رایج کشور معاوضه خواهد نمود و پس از انقضای مدت مقرر تعهدی در قبال آنها نخواهد داشت و اسکناسها و سکه های فلزی ارائه نشده بحساب خزانه منظور خواهد شد.

نایب رئیس - نسبت بماده چهارم نظری نیست؟ (اظهاری نشد) بماده چهارم رأی میگیریم خانمها و آقایانیکه موافقتند خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۵ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۵- الف - بانک مرکزی ایران باید برابر صد در صد اسکناسهای منتشر شده همواره دارائیهائی بشرح زیر بعنوان پشتوانه در اختیار داشته باشد.

۱ - طلا طبق ماده ۶.

۲ - ارز طبق ماده ۷.

۳ - اسناد و اوراق بهادار طبق مواد ۸ و ۹.

ب - مجموع دارائیهائی مندرج در ردیفهای یک و دو بند الف این ماده نباید از ۲۵ درصد مجموع بدهیهای بانک مرکزی ایران بابت اسکناسهای منتشر شده کمتر باشد.

نایب رئیس - در ماده ۵ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) نسبت بماده ۵ رأی میگیریم خانمها و آقایانی که موافقتند خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۶ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۶- الف - دارائیهائی طلا موضوع ردیف (۱) بند الف ماده ۵ عبارتند از:

الف - شمش طلا، طلای مسکوک موجود در خزانه بانک، طلائی که در بانکهای خارجی و مؤسسات بین المللی سپرده شده باشد.

ب - طلای تحویلی به صندوق بین المللی پول و بانک بین المللی ترمیم و توسعه و یا مؤسسات مشابه یا وابسته بآنها بابت سهمیه با سرمایه طبق قوانین مصوب.

نایب رئیس - در ماده ۶ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) بماده ۶ رأی میگیریم خانمها و آقایانی که موافقتند خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۷ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۷- الف - دارائیهائی ارزی موضوع ردیف (۲) بند الف ماده ۵ با رعایت تبصره این ماده عبارتست از:

الف - اسکناسهای خارجی قابل تبدیل مورد قبول بانک مرکزی ایران.

ب - مطالبات ارزی که بسر رسید آنها بیش از شش ماه نمانده باشد.

ج - هرگونه پرداخت بابت سهمیه و یا سرمایه به صندوق بین المللی پول یا بانک بین المللی ترمیم و توسعه و یا مؤسسات مشابه یا وابسته به آن ها طبق قوانین مربوط.

د - اسناد صادر یا تضمین شده از طرف سازمانهای رسمی بین المللی و مؤسسات وابسته بانها.

ه - اسناد صادر یا تضمین شده از طرف دولتهای خارجی.

و - مطالبات ارزی یا مطالبات تومانی قابل تبدیل بارز از خارجه که بر اثر اجرای موافقت نامه های بین المللی پرداخت یا با پای حاصل شده باشد تا حدود پیش بینی شده در موافقتنامه های مزبور.

ز - اسناد بازرگانی عهده اشخاص حقیقی یا حقوقی خارجی قابل تبدیل بارز و دارای سه امضاء معتبر که یکی از آنها امضاء بانک و گذارنده باشد و بسر رسید آنها بیش از شش ماه نمانده باشد.

ح - اوراق و اسناد بهادار خارجی قابل تبدیل بارزهای مورد قبول بانک مرکزی ایران.

ط - موجودی حساب حق برداشت مخصوص در صندوق بین المللی پول طبق قوانین مربوط.

تبصره - ارزشها و اسناد و مطالبات ارزی مذکور در این ماده باید از نوع ارزهای قابل تبدیل مورد قبول بانک مرکزی ایران باشند.

نایب رئیس - در ماده ۷ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) نسبت بماده ۷ رأی میگیریم خانمها و آقایانی که موافقتند خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۸ قرائت میشود.

(بشرح زیر قرائت شد)

ماده ۸- الف - اسناد و اوراق بهادار دولتی موضوع ردیف (۳) بند الف ماده ۵ عبارتست از:

الف - اسناد خزانه و اوراق قرضه دولتی یا تضمین شده از طرف وزارت دارائی مشروط بر اینکه اجازه انتشار یا تضمین آن قانوناً تحصیل شده باشد.

ب - مطالبات بانک مرکزی ایران از وزارتخانه ها

و مؤسسات دولتی و شهرداریها و مؤسسات وابسته بدولت و با وابسته به شهرداریها که بطور بازرگانی اداره میشوند با تضمین وزارت دارائی .

تبصره ۵ - جواهرات سلطنتی موضوع قانون ۲۵ آبان ۱۳۱۶ و بقیه کلیه تعهدات ناشی از اجرای این ماده میباشد .

نگاهداری و حفاظت جواهرات سلطنتی بعهده بانک مرکزی ایران است و استفاده از آنها فقط طبق مقررات این قانون و زیر نظر هیأت نظارت اندوخته اسکناس امکان پذیر است .

نایب رئیس - در ماده ۸ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) رأی میگیریم بماده ۸ه خانم ها و آقایانی که موافقت خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد . ماده ۹ قرائت میشود .

(بشرح زیر قرائت شد)

ماده ۹ - اسناد غیر دولتی موضوع ردیف ۳ بند الف ماده ۵ عبارتست از :

الف - اسناد بازرگانی تومانی قابل پرداخت به حواله کرد دارای سه امضاء معتبر که یکی از آنها امضاء بانک واگذارنده باشد با سر رسید حداکثر یکسال .

ب - سایر مطالبات کوتاه مدت تومانی بوثیقه شمش یا مسکوک طلا یا دارائیهای مندرج در ماده ۷ با سر رسید حداکثر یکسال .

ج - وامهای اعطائی بانک مرکزی ایران بمؤسسات تخصصی اعتباری بوثیقه مطالبات آنها با سر رسید حداکثر سه سال .

نایب رئیس - در ماده ۹ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) بماده ۹ رأی میگیریم خانمها و آقایانیکه موافقت خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد . ماده ۱۰ قرائت می شود .

(بشرح زیر قرائت شد)

ماده ۱۰ - در اجرای ماده ۵ ارزش دارائیهای موضوع ماده مذکور در صورتیکه قیمت خرید آنها پائین تر از قیمت اسمی باشد بقیمت خرید در صورتیکه قیمت خرید آنها زیادتز قیمت اسمی باشد بقیمت اسمی محسوب میشود .

نایب رئیس - در ماده ۱۰ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) رأی میگیریم بماده ۱۰ خانمها و آقایانی که موافقت خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد . ماده ۱۱ قرائت میشود .

(بشرح زیر قرائت شد)

قسمت دوم - بانک مرکزی ایران

فصل اول - کلیات

ماده ۱۱ - الف - بانک مرکزی ایران مسئول تنظیم و اجرای سیاست پولی و اعتباری کشور بر اساس سیاست کلی اقتصادی دولت میباشد .

ب - هدف بانک مرکزی ایران حفظ ارزش پول ، تعادل موازنه پرداختها ، تسهیل مبادلات بازرگانی و کمک به رشد اقتصادی کشور است .

ج - بانک مرکزی ایران دارای شخصیت حقوقی است و در مواردیکه در این قانون پیش بینی نشده است تابع قوانین و مقررات مربوط بشرکتهای سهامی خواهد بود .

د - سرمایه بانک مرکزی ایران پانصد میلیون تومان است که از محل سرمایه قبلی بانک و تفاوت ناشی از اجرای ماده یک این قانون و اندوخته های بانک تأمین شده و متعلق بدولت است که تماماً پرداخت شده است . سرمایه بانک به پیشنهاد مجمع عمومی و تصویب هیئت وزیران ممکن است افزایش یابد .

ه - مرکز اصلی بانک مرکزی ایران تهران است و در صورت اقتضای مصالح کشور میتوان آنرا بتصویب هیئت وزیران بمحل دیگری منتقل نمود .

و - بانک مرکزی ایران میتواند در هر محل لازم بداند شعبه و یا باجه تأسیس نماید یا به بانک ملی ایران و در صورت نبودن شعبه یا نمایندگی بانک ملی ایران به بانک دیگری نمایندگی بدهد .

ز - بانک مرکزی ایران جز در مواردیکه قانون صریحاً مقرر داشته باشد مشمول قوانین و مقررات عمومی مربوط بوزارتخانه ها و شرکت های دولتی و مؤسسات دولتی و وابسته بدولت و همچنین مشمول مقررات قسمت بانکداری این قانون نمیشد .

ح - انحلال بانک مرکزی ایران ممکن نیست مگر بموجب قانون .

نایب رئیس - در ماده ۱۱ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) بماده ۱۱ رأی میگیریم خانمها و آقایانی که موافقت خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد . ماده ۱۲ قرائت میشود .

(بشرح زیر قرائت شد)

فصل دوم - وظائف و اختیارات

ماده ۱۲ - بانک مرکزی ایران بعنوان بانکدار دولت موظف به انجام وظائف زیر است :

الف - نگاهداری حسابهای وزارتخانه ها و مؤسسات دولتی و وابسته بدولت و شرکتهای دولتی و شهرداریها و همچنین مؤسساتیکه بیش از نصف سرمایه آنها متعلق به وزارتخانه ها و مؤسسات دولتی و وابسته بدولت و شرکتهای دولتی و یا شهرداریها میباشد و انجام کلیه عملیات بانکی آنها در داخل و خارج از کشور .

ب - فروش و بازپرداخت اصل و بهره انواع اوراق قرضه دولتی و اسناد خزانه بعنوان عامل دولت و واگذاری این عملیات با افراد و یا مؤسسات دیگر .

ج - نگاهداری کلیه ذخائر ارزی و طلائی کشور .
د - نگاهداری وجوه تومانی صندوق بین المللی پول بانک بین المللی ترمیم و توسعه - شرکت مالی بین المللی مؤسسه بین المللی توسعه و مؤسسات مشابه یا وابسته به این مؤسسات .

ه - انعقاد موافقت نامه پرداخت در اجرای قرارداد های پولی ، مالی ، بازرگانی و ترانزیتی بین دولت و سایر کشورها .

تبصره ۱ - وزارتخانه ها و شهرداریها و شرکتهای دولتی و مؤسسات مذکور در بند الف این ماده مکلفند وجوهی را که در اختیار دارند منحصراً نزد بانک مرکزی ایران نگاهداری نمایند و کلیه عملیات بانکی خود را منحصراً توسط بانک مرکزی ایران انجام دهند و اطلاعاتیکه بانک مرکزی ایران در انجام وظائف خود از آنها بخواهد در اختیار آن بگذارند .

تبصره ۲ - وزارتخانه ها و شرکتهای و مؤسساتیکه بموجب قوانین خاص مجاز بانجام عملیات بانکی وسیله بانکهای دیگر میشوند مشمول مفاد بند الف و قسمت اول تبصره یک این ماده نخواهند بود .

نایب رئیس - در ماده ۱۲ نظری نیست؟ (اظهاری

نشد) بماده ۱۲ رأی میگیریم خانمها و آقایانی که موافقت خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد . ماده ۱۳ قرائت می شود .

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۱۳ - بانک مرکزی ایران بعنوان تنظیم کننده نظام پولی و اعتباری کشور موظف بانجام وظائف زیر میباشد :

الف - نظارت بر بانکها و مؤسسات اعتباری طبق مقررات این قانون .

ب - نظارت بر معاملات ارزی و تنظیم مقررات مربوط بدریافت و پرداخت ارز و تعهد یا تضمین پرداختهای ارزی بتصویب شورای عالی .

ج - نظارت بر معاملات طلا و تنظیم مقررات مربوط بساین معاملات بتصویب هیئت وزیران .

د - نظارت بر صدور و ورود پول رایج ایران و تنظیم مقررات مربوط به آن بتصویب شورای عالی .

نایب رئیس - در ماده ۱۳ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) بماده ۱۳ رأی میگیریم خانمها و آقایانیکه موافقت خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد . ماده ۱۴ قرائت میشود .

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۱۴ - بانک مرکزی ایران دارای اختیارات زیر میباشد :

۱ - انتشار اسکناس و سکه های فلزی رایج کشور طبق مقررات این قانون .

۲ - اعطای وام و اعتبار به وزارتخانه ها و مؤسسات دولتی با مجوز قانونی .

۳ - تضمین تعهدات دولت و وزارتخانه ها و مؤسسات دولتی و وابسته بدولت با مجوز قانونی .

۴ - اعطای وام و اعتبار و تضمین وام و اعتبارات اعطائی بشرکتهای دولتی و شهرداریها و همچنین بمؤسسات وابسته بدولت و شهرداریها با تأمین کافی .

۵ - تنزیل مجدد برانها و اسناد بازرگانی کوتاه مدت بانکها و اعطای اعتبار بانکها با تأمین کافی .

۶ - خرید و فروش اسناد خزانه و اوراق قرضه

دولتی و اوراق فرضه صادر شده از طرف دولتهای خارجی یا مؤسسات مالی بین المللی معتبر.

۷- افتتاح و نگاهداری حساب جاری نزد بانکهای خارجه و بانکهای حساب بانکههای داخله و خارجه نزد خود و انجام کلیه عملیات مجاز بانکی دیگر و تحصیل اعتبارات در داخله و خارجه بحساب خود و یا بحساب بانکههای داخله.

تبصره ۱۵ - آئین نامه های مربوط با استفاده از اختیارات بالا بایستی قبلا به تصویب شورای عالی بانک برسد.

تبصره ۲ - اعطای وام و اعتبار و تضمین وام و اعتبارات اعطائی بوزارتخانه ها و مؤسسات دولتی موقوف بتضمین وزارت دارائی است.

نایب رئیس - در ماده ۱۴ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) بماده ۱۴ رأی می گیریم خانمها و آقایانیکه موافقت خواهند میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۱۵ قرائت می شود.

(شرح زیر خوانده شد)

ماده ۱۵ - بانک مرکزی ایران در حسن اجرای نظام پولی کشور میتواند بشرح زیر در امور پولی و بانکی دخالت و نظارت کند:

۱ - تعیین نرخ رسمی تنزیل مجدد و بهره وامها که ممکن است بر حسب نوع وام و اوراق و اسناد نرخ های مختلف تعیین شود.

۲ - تعیین نسبت دارائیهای آنی بانکهها به کلیه دارائیهای بانواع بدهیهای آنها بر حسب نوع فعالیت بانکهها یا سایر ضوابط به تشخیص بانک مرکزی ایران.

۳ - تعیین میزان سپرده قانونی بانکهها نزد بانک مرکزی ایران که ممکن است بر حسب نوع فعالیت بانکهها نسبت های متفاوتی برای آن تعیین گردد.

۴ - تعیین میزان حداقل و حداکثر بهره و کارمزد دریافتی و پرداختی بانکهها.

۵ - تعیین نسبت مجموع سرمایه پرداخت شده و اندوخته بانکها به انواع دارائی ها.

۶ - تعیین حداکثر نسبی تعهدات ناشی از افتتاح اعتبار اسنادی - ظهر نویسی یا ضمانت نامه های صادره

از طرف بانکهها و نوع و میزان وثیقه این قبیل تعهدات.

۷ - تعیین شرایط معاملات اقساطی که اعتبار آن از طرف بانکها تأمین میشود.

۸ - تعیین مقررات افتتاح حساب جاری و پس انداز و سایر حسابها.

۹ - تعیین نوع و میزان جوازئی که برای جلب سپرده های جاری یا پس انداز از طرف بانکهها عرضه میگردد و تعیین ضوابط برای تبلیغات بانکهها در این مورد.

۱۰ - رسیدگی به عملیات و حسابها و اسناد و مدارک بانکهها و اخذ هرگونه اطلاعات و آمار از بانکهها باتوجه به لزوم حفظ اسرار حرفه ای.

۱۱ - ممنوع داشتن بانکهها از انجام يك یا چند نوع از فعالیت های مربوط بطور موقت یا دائم.

۱۲ - تعیین نحوه مصرف وجوه سپرده های پس انداز و سپرده های مشابه نزد بانکهها.

۱۳ - تعیین حد اکثر مجموع وامها و اعتبارات بانکهها بطور کلی یا در هر یک از رشته های مختلف.

۱۴ - تعیین شرایط کلی اخذ وام بانکهها از اشخاص و انتشار گواهی سپرده.

۱۵ - تعیین مقررات مشروع در بندهای ۱ تا ۱۴ بالا برای مؤسسات اعتباری غیر بانکی.

تبصره - آئین نامه های مربوط به استفاده از این اختیارات بایستی قبلا بتصویب شورای عالی بانک برسد.

نایب رئیس - در ماده ۱۵ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) بماده ۱۵ رأی می گیریم خانمها و آقایانیکه موافقت خواهند میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۱۶ قرائت میشود.

(شرح زیر قرائت شد)

ماده ۱۶ - رئیس کل بانک مرکزی ایران نماینده دولت در صندوق بین المللی پول است و ارتباط دولت با صندوق بین المللی پول از طریق بانک مرکزی ایران خواهد بود و انجام کلیه وظائف و اعمال اختیاراتی که بموجب قانون اجازه مشارکت دولت ایران در صندوق بین المللی پول به بانک ملی ایران یا بسمت نشر اسکناس بانک ملی ایران واگذار شده است یا بانک مرکزی ایران میباشد.

۵ - جلسات مجمع عمومی بانک لااقل سالی یکمرتبه حداکثر تا پانزدهم تیر ماه و نیز در مواقع دیگر بنظر وزیر دارائی یا بر حسب تقاضای رئیس کل بانک مرکزی ایران بدعوت و زیرداری تشکیل خواهد شد.

۵ - برای مذاکره و اخذ تصمیم در جلسات مجمع عمومی حضور کلیه اعضائی که حق رأی دارند و رئیس کل بانک مرکزی ایران یا قائم مقام او ضروری خواهد بود.

و - تصمیمات مجمع عمومی به اکثریت آراء دارندگان حق رأی اتخاذ خواهد شد.

نایب رئیس - در ماده ۱۸ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) بماده ۱۸ رأی می گیریم خانمها و آقایانیکه موافقت خواهند میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۱۹ قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

بخش دوم - شورای عالی

ماده ۱۹- الف - شورای عالی بانک مرکب از ۵ نفر عضو است که از میان افراد زیر تعیین میشوند:

۱ - وزرای سابق وزارتخانه های دارائی و اقتصاد.

۲ - رؤسای سابق بانک مرکزی ایران و بانک ملی ایران و قائم مقام های آنان و همچنین رؤسای سابق بانکههای خصوصی یا دولتی یا حداقل ۱۰ سال سابقه خدمت بانکی.

۳ - رؤسای سابق سازمان برنامه و شرکت ملی نفت ایران.

۴ - متخصصان یا صاحب نظران اقتصاد مالی و پولی.

ب - شورای عالی بانک بمنظور اتخاذ تصمیم درباره سیاست کلی بانک مرکزی ایران و نظارت بر امور اعتباری و بانکی دارای وظایف و اختیارات زیر است:

۱ - رسیدگی و تصویب سازمان و بودجه بانک مرکزی ایران.

۲ - رسیدگی و اظهار نظر نسبت به ترازنامه بانک برای تقدیم به مجمع عمومی.

نایب رئیس - در ماده ۱۶ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) بماده ۱۶ رأی می گیریم خانمها و آقایانیکه موافقت خواهند میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۱۷ قرائت می شود.

(شرح زیر خوانده شد)

فصل سوم - ارکان

ماده ۱۷ - بانک مرکزی ایران دارای ارکان ذیل میباشد:

۱- مجمع عمومی.

۲- شورای عالی.

۳- هیأت عامل.

۴- شورای پول و اعتبار.

۵- هیأت نظارت اندوخته اسکناس.

۶- هیأت نظار.

نایب رئیس - در ماده ۱۷ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) رأی می گیریم بماده ۱۷ خانمها و آقایانیکه موافقت خواهند میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۱۸ قرائت می شود.

(شرح زیر خوانده شد)

بخش اول - مجمع عمومی

ماده ۱۸- الف - مجمع عمومی بانک از وزیر دارائی - وزیر اقتصاد و يك وزیر دیگر بانتهای هیئت وزیران بنماینده گی از طرف دولت تشکیل میشود. ریاست مجمع عمومی بانک با وزیر دارائی است.

ب - اعضاء سایر ارکان بانک در جلسات و مذاکرات مجمع عمومی بدون حق رأی شرکت میکنند.

ج - وظایف مجمع عمومی بشرح زیر است:

۱ - رسیدگی و تصویب ترازنامه بانک مرکزی ایران.

۲ - رسیدگی و اتخاذ تصمیم نهائی نسبت بگزارشهای هیئت نظار.

۳ - رسیدگی و اتخاذ تصمیم درباره پیشنهاد تقسیم سود ویژه.

۴ - انتخاب اعضاء هیئت نظار به پیشنهاد وزیر دارائی.

۵ - سایر وظائفی که طبق مقررات این قانون بمعهده مجمع عمومی گذارده شده است.

۳ - رسیدگی و تصویب آئین نامه های مذکور در این قانون

۴ - اتخاذ تصمیم درباره پیشنهادات رئیس کل بانک مرکزی ایران.

تبصره ۱ - رئیس کل بانک مرکزی ایران رئیس شورای عالی بانک میباشد و در رأی شرکت نمیکند.

تبصره ۲ - برای تعیین شورای عالی بانک لاقلاً ده نفر واجد شرائط از میان افراد مذکور در بند الف از طرف رئیس کل بانک مرکزی ایران به وزیر دارائی معرفی میشوند و وزیر دارائی ۵ نفر از میان افراد مزبور انتخاب و پس از تأیید مجمع عمومی برای تصویب نهائی به هیئت وزیران پیشنهاد مینماید.

تبصره ۳ - اعضای شورای عالی نباید از سهام داران بانکها و مؤسسات اعتباری خصوصی باشند.

نایب رئیس - در ماده ۱۹ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) رأی میگیریم بماده ۱۹ خانمها و آقایانیکه موافقتنند خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۲۰ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۲۰ - الف - حقوق و مزایای اعضای شورای عالی بانک از طرف وزیر دارائی تعیین میشود و از محل بودجه بانک قابل پرداخت خواهد بود.

ب - اعضای شورای عالی بانک قبل از شروع بکار در مجمع عمومی سوگند یاد خواهند نمود که اسرار بانک را حفظ نمایند و وظائف قانونی خود را بنحو احسن انجام دهند.

ج - اعضای شورای عالی در دوران تصدی خود مشمول قانون منع مداخله وزراء و نمایندگان مجلسین و کارمندان در معاملات دولتی و کشوری خواهند بود.

د - اعضای شورای عالی بانک در دوران تصدی خود نمیتوانند در دستگاههای دولتی و خصوصی سمت موظف یا غیرموظف غیر از آنچه قانون مجاز دانسته باشد دارا باشند.

ه - قبول سمت های غیر موظف در مؤسسات خیریه و اجتماعی و همچنین تدریس در دانشگاهها یا مؤسسات آموزش عالی فقط باتصویب مجمع عمومی ممکن خواهد بود.

و - مدت عضویت اعضای شورای عالی ۳ سال است و انتخاب مجدد آنان بلامانع است.

ز - تصمیمات شورای عالی بارأی موافق سه نفر از اعضاء معتبر است.

نایب رئیس - در ماده ۲۰ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) رأی میگیریم بماده ۲۰ خانمها و آقایانیکه موافقتنند خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۲۱ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

بخش سوم - هیئت عامل

ماده ۲۱ - الف - هیئت عامل بانک مرکزی ایران مرکب از رئیس کل - قائم مقام - دبیر کل و حداکثر پنج نفر معاون با اختیارات و مسئولیت های معین در این قانون خواهد بود.

ب - ۱ - رئیس کل بانک مرکزی ایران بعنوان بالاترین مقام اجرائی و اداری عهده دار کلیه امور بانک باستثناء وظایفی است که بموجب این قانون بمعهد ارکان دیگر بانک گذارده شده است.

۲ - رئیس کل بانک مرکزی ایران مسئول حسن اداره امور بانک و موظف با اجرای این قانون و آئین نامه های مربوط به آن میباشد.

۳ - رئیس کل بانک مرکزی ایران نماینده بانک در کلیه مراجع رسمی داخلی و خارجی با حق توکیل میباشد.

۴ - رئیس کل بانک مرکزی ایران میتواند حق امضاء و قسمتی از اختیارات خود را به معاونین و کارمندان بانک تفویض بنماید.

۵ - رئیس کل بانک مرکزی ایران به پیشنهاد وزیر دارائی و تصویب هیئت وزیران بموجب فرمان همایونی برای مدت ۵ سال منصوب میشود و انتصاب مجدد او بلامانع است.

۶ - رئیس کل بانک مرکزی ایران در جلسات هیئت دولت بدون حق رأی شرکت خواهد کرد.

ج - قائم مقام رئیس کل بانک به پیشنهاد رئیس کل بانک مرکزی ایران و موافقت وزیر دارائی و تصویب هیئت وزیران فرمان همایونی برای مدت پنج سال منصوب میگردد و انتصاب مجدد او بلامانع است.

اختیارات قائم مقام رئیس کل بانک مرکزی ایران در زمان اشغال رئیس کل از طرف نامبرده تعیین میشود و در صورت استعفاء یا غیبت یا معذوریت یا فوت رئیس کل دارای کلیه اختیارات نامبرده میباشد.

د - دبیر کل بانک به پیشنهاد رئیس کل بانک مرکزی ایران و تصویب مجمع عمومی منصوب میگردد و سرپرستی دبیرخانه های شورای عالی و شورای پول و اعتبار را بعهده خواهد داشت. دبیر کل بانک موظف است گزارشهای سه ماهه عملیات بانک مرکزی ایران را بوزیر دارائی بدهد.

ه - معاونان بانک از طرف رئیس کل بانک مرکزی ایران منصوب و وظایف آنان بوسیله نامبرده تعیین میشود.

نایب رئیس - در ماده ۲۱ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) به ماده ۲۱ رأی میگیریم خانمها و آقایانیکه موافقتنند خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۲۲ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۲۲ - الف - حقوق و مزایای رئیس کل بانک مرکزی ایران و قائم مقام از طرف مجمع عمومی تعیین و از بودجه بانک پرداخت میشود.

ب - حقوق و مزایای دبیر کل و معاونان بانک به پیشنهاد رئیس کل و تصویب شورای عالی تعیین و از بودجه بانک پرداخت میشود.

ج - رئیس کل بانک - قائم مقام رئیس کل - دبیر کل و معاونان بانک قبل از شروع بکار در مجمع عمومی سوگند یاد خواهند نمود که اسرار بانک را حفظ نمایند و وظائف قانونی خود را بنحو احسن انجام دهند.

د - اعضاء هیئت عامل در دوران تصدی خود مشمول قانون منع مداخله وزراء و نمایندگان مجلسین و کارمندان در معاملات دولتی و کشوری خواهند بود و نباید صاحب سهم بانکها یا مؤسسات اعتباری خصوصی باشند.

ه - اعضاء هیئت عامل در دوران تصدی خود نمیتوانند در دستگاههای دولتی یا خصوصی سمت موظف یا غیرموظفی غیر از آنچه قانون مجاز دانسته است دارا باشند.

و - قبول سمتهای غیرموظف در مؤسسات خیریه

و اجتماعی و همچنین تدریس در دانشگاهها یا مؤسسات آموزش عالی در مورد اعضاء هیئت عامل فقط باتصویب شورای عالی بانک ممکن خواهد بود.

نایب رئیس - در ماده ۲۲ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) رأی میگیریم بماده ۲۲ خانمها و آقایانیکه موافقتنند خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۲۳ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

بخش چهارم - شورای پول و اعتبار

ماده ۲۳ - الف - شورای پول و اعتبار بمنظور هدایت و اظهار نظر در امور پولی و بانکی کشور عهده دار وظایف زیر است:

۱ - اظهار نظر درباره موضوعاتی که از طرف رئیس کل بانک مرکزی ایران و در حدود این قانون به شوری عرضه میگردد.

۲ - اظهار نظر در مسائل بانکی و اعتباری کشور و لوایح مربوط به وام یا تضمین اعتبارات و همچنین موضوعات دیگری که از طرف دولت به شوری ارجاع میشود.

۳ - توصیه به دولت در مسائل بانکی و اعتباری کشور که بنظر شوری در وضع اقتصادی و بخصوص در سیاست اعتباری کشور مؤثر میباشد.

ب - اعضاء شورای پول و اعتبار عبارتند از:

۱ - اعضاء شورای عالی بانک مرکزی ایران.

۲ - دادستان کل کشور.

۳ - دبیر کل بانک مرکزی ایران.

۴ - رئیس اتاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران.

۵ - مدیر کل بانک ملی ایران.

۶ - مدیر عامل کانون بانکها.

۷ - یک نفر نماینده بانکهای دولتی بانتهاب وزیر دارائی.

۸ - یک نفر نماینده سازمانهای تعاونی کشور به انتخاب وزیر تعاون و امور روستاها.

۹ - سه نفر کارشناس در امور اقتصادی یا بانکی و پولی یا حقوقی به پیشنهاد وزیر دارائی و وزیر اقتصاد و تصویب هیئت وزیران.

تبصره ۱ - ریاست شورای پول و اعتبار با رئیس کل بانک مرکزی ایران است.

تبصره ۲ - افراد مذکور در ردیف های ۷ و ۸ و ۹ بند ب برای مدت دو سال عضویت شورا را دارا خواهند بود و انتخاب مجدد آنان بلامانع است.

تبصره ۳ - در صورت استعفاء فوت و ورشکستگی یا احراز عدم صلاحیت یا عدم توانایی برای عضویت در شورا در مورد هر یک از افراد ردیف های ۷ و ۸ و ۹ بند ب شخص دیگری بترتیب مقرر در بند مذکور انتخاب و دوره عضویت او را پیاپی خواهد رسانید.

ج - شورا بر حسب دعوت رئیس کل بانک یا تقاضای یک سوم اعضاء تشکیل جلسه خواهد داد و مسائلی که رئیس کل بانک یا اعضاء متقاضی در نظر داشته باشند مطرح خواهد شد.

د - جلسات شورا با حضور دو سوم اعضاء رسمیت خواهد یافت و نظرات و توصیه ها و تصمیمات شوری بر آری موافق ۹ نفر از اعضاء حاضر در جلسه رسمی اتخاذ میگردد.

ه - شورا میتواند از اشخاص صلاحیت دار برای مشورت دعوت نماید.

و - اعضاء شورا و اشخاصی که جهت مشورت دعوت میشوند موظف به حفظ اطلاعات و اسرار شورا میباشند مگر در مواردیکه قانوناً مکلف به اظهار اطلاع یا ادای شهادت باشند.

ز - اعضاء شورا به استثناء اعضاء شورای عالی و دبیر کل برای حضور در جلسات شورا حق الزحمه ای دریافت خواهند کرد که به پیشنهاد رئیس کل بانک و تصویب شورای عالی تعیین میگردد.

نایب رئیس - در ماده ۲۳ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) رأی میگیریم بماده ۲۳ خانمها و آقایانیکه موافقت خواهند میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۲۴ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

بخش پنجم - هیئت نظارت اندوخته اسکناس

ماده ۲۴ - الف - هیئت نظارت اندوخته اسکناس عهده دار نظارت بر حسن اجرای مفاد ماده ۵ این قانون از طریق تحویل و نگاهداری اسکناسهای چاپ شده و

معدوم کردن اسکناسهاییکه باید از جریان خارج و نگاهداری حساب دارائیهای موضوع ماده ۵ و صورت جواهرات سلطنتی و تنظیم مقررات مربوط بنمایش و نظارت بر ورود و خروج آنها از خزانه بانک می باشد.

ب - هیئت نظارت اندوخته اسکناس از افراد زیر تشکیل میشود:

۱- دو سناتور بانتهاب مجلس سنا.

۲- دو نماینده مجلس به انتخاب مجلس شورای ملی.

۳- رئیس کل بانک مرکزی ایران.

۴- دادستان کل کشور.

۵- خزانه دار کل کشور.

۶- رئیس کل دیوان محاسبات.

۷- رئیس هیأت نظار.

تبصره - مدت مأموریت سناتورها و نمایندگان مجلس یکسال بوده و در اولین جلسه مجلس شورای ملی و سنا در مهرماه هر سال و اگر در آتموقع مجلس دایر نباشد در اولین جلسه ایکه مجلس رسمی شود انتخاب خواهند شد و در حال تا انتخاب جانشین خود باین سمت باقی خواهند ماند.

ج - آئین نامه مربوط بنحوه اجرای وظائف محول به هیئت نظارت اندوخته اسکناس بوسیله خود هیئت تصویب و بموقع اجرا گذارده میشود.

د - اعضاء هیئت نظارت اسکناس برای حضور در جلسات هیئت حق الزحمه ای دریافت خواهند کرد که به پیشنهاد رئیس کل بانک و تصویب شورای عالی تعیین میگردد.

نایب رئیس - در ماده ۲۴ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) رأی میگیریم بماده ۲۴ خانمها و آقایانیکه موافقت خواهند میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۲۵ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

بخش ششم - هیأت نظار

ماده ۲۵ - الف - هیأت نظار مسئول رسیدگی به حسابها و تعهدات بانک مرکزی ایران است که نسبت به صحت این حسابها و تعهدات اظهار نظر میکند.

ب - وظائف هیأت نظار بشرح زیر است:

د - اعضاء هیأت نظار در دوران تصدی خود نمیتوانند در دستگاههای دولتی یا خصوصی سمت موظف یا غیرموظف غیر از آنچه قانون صریحاً مجاز داشته است دارا باشند.

ه - قبول سمت های غیر موظف در مؤسسات خیریه و اجتماعی و همچنین تدریس در دانشگاهها یا مؤسسات آموزش عالی با تصویب مجمع عمومی بلامانع است.

و - آئین نامه داخلی هیأت نظار بوسیله خود هیأت تنظیم و پس از تصویب وزیر دارائی اجرا خواهد شد.

نایب رئیس - در ماده ۲۶ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) رأی میگیریم بماده ۲۶ خانمها و آقایانیکه موافقت خواهند میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۲۷ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

فصل چهارم - مقررات عمومی

ماده ۲۷ - الف - سال مالی بانک در آخر اسفند هر سال پیاپی خواهد رسید و حسابهای بانک در آن تاریخ بسته میشود.

ب - ترازنامه و حساب سود و زیان بانک بایستی حد اقل یکماه قبل از تشکیل جلسه سالانه مجمع عمومی به هیأت نظار تسلیم گردد.

ج - بانک مرکزی ایران حد اقل ماهی یکبار خلاصه ای از وضع حسابهای خود را طبق نمونه ایکه بتصویب شورای عالی میرسد انتشار خواهد داد.

نایب رئیس - در ماده ۲۷ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) رأی میگیریم بماده ۲۷ خانمها و آقایانیکه موافقت خواهند میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۲۸ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۲۸ - الف - سود ویژه بانک در هر سال به شرح زیر تقسیم خواهد شد:

۱- ده درصد برای اندوخته قانونی تا وقتیکه اندوخته مزبور معادل سرمایه بانک بشود.

۲- پرداخت مالیات بر درآمد مقرر برای شرکتهای متعلق بدولت.

۱- رسیدگی به ترازنامه پایان سال بانک مرکزی ایران و تهیه گزارش برای مجمع عمومی سالانه.

۲- رسیدگی به صورت ریز دارائی ها و بدهی ها و خلاصه حسابهای بانک و گواهی آنها برای انتشار.

۳- رسیدگی بعملیات بانک از لحاظ انطباق آنها با موازین قانونی.

ج - هیأت نظار مرکب از یک نفر رئیس و چهار نفر عضو از میان حسابرسان خیریه یا افراد مطلع در امور حسابداری بایانکی بداشتن لا اقل ده سال سابقه کار است که به پیشنهاد وزیر دارائی و تصویب مجمع عمومی هر سال برای مدت یکسال انتخاب میشوند و انتخاب مجدد آنان بلامانع است.

د - رئیس هیئت نظار بعنوان رابط موظف است گزارش های لازم از فعالیت های بانک و تصمیمات جاری بانک را بوزیر دارائی تسلیم نماید.

تبصره - هیأت نظار در ابقاء و وظائف فوق میتواند کلیه اسناد حسابها و دارائیهای بانک را مورد رسیدگی قرار دهد و به کلیه مقررات و تصمیمات و نوشته های بانک که لازم میدانند دسترسی داشته باشد و بدون مداخله در امور جاری بانک در حدود وظائف خود نظراتی به رئیس کل بانک مرکزی ایران بدهد و نظرات رئیس کل بانک را جویا شود.

نایب رئیس - در ماده ۲۵ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) رأی میگیریم بماده ۲۵ خانمها و آقایانیکه موافقت خواهند میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۲۶ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۲۶ - الف - حقوق و مزایای هیأت نظار از طرف وزیر دارائی تعیین و از بودجه وزارت دارائی قابل پرداخت است.

ب - اعضاء هیأت نظار قبل از شروع بکار در مجمع عمومی سوگند یاد خواهند نمود که اسرار بانک را حفظ نمایند و وظائف قانونی خود را بنحو احسن انجام دهند.

ج - اعضاء هیأت نظار مشمول قانون منع مداخله وزراء و نمایندگان مجلسین و کارمندان در معاملات دولتی و کشوری خواهند بود.

۳- مبلغی به پیشنهاد رئیس کل بانک و تصویب مجمع عمومی برای اندوخته احتیاطی.

۴- مبلغی به پیشنهاد رئیس کل بانک و تصویب مجمع عمومی برای انتقال حساب سال بعد.

ب- باقیمانده سود ویژه پس از تقسیمات مقرر در بند الف متعلق بدولت خواهد بود.

نایب رئیس - در ماده ۲۸ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) رأی میگیریم بماده ۲۸ خانها و آقایانیکه موافقت خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۲۹ قرائت می شود.

(شرح زیر خوانده شد)

ماده ۲۹- الف - دولت موظف است در مقابل زیانهای احتمالی حاصل از تغییر برابریهای قانونی نسبت بطلا و پولهای خارجی و اتفاقات ناشی از قوه قهریه اسناد خزانه بی نام باسررسید معین صادر و ببنان مرکزی ایران تسلیم نماید.

ب- سود احتمالی حاصل از تغییر برابریهای قانونی و اتفاقات ناشی از قوه قهریه بمصرف استهلاك اصل و بهره بدهیهای دولت ببنان مرکزی ایران خواهد رسید و ملزومات آن بخزانه دولت تحویل خواهد شد.

ج- سود و زیان ناشی از اجرای موافقتنامه های پرداخت موضوع بنده ماده ۱۲ این قانون بحساب دولت منظور خواهد شد.

نایب رئیس - در ماده ۲۹ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) رأی میگیریم بماده ۲۹ خانها و آقایانیکه موافقت خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۳۰ قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

ماده ۳۰- الف - به استثنای اسناد مربوط به امور داخلی بانک مرکزی ایران کلیه اسناد تعهد آور صادر از این بانک دارای دوامضای مجاز خواهد بود.

ب- طرز و مدت نگاهداری اسناد و اوراق بازرگانی بانک مرکزی ایران بصورت عین و همچنین طرز تبدیل آنها بعکس یا فیلم یا نظائر آن طبق تشخیص هیأت عامل و آئیننامه ای که بتصویب شورای عالی خواهد رسید تعیین خواهد شد و عکسها و فیلمها و نظائر آن در دادگاهها سندیت خواهند داشت.

نایب رئیس - در ماده ۳۰ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) رأی میگیریم بماده ۳۰ خانها و آقایانیکه موافقت خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۳۱ قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

ماده ۳۱ - اسکناسهای بانک مرکزی ایران و همچنین طلا و نقره و مطلق های مسکوک فلزی متعلق ببنان مرکزی ایران از حقوق و عوارض گمرکی و سود بازرگانی و مالیاتهای دیگر معاف است.

نایب رئیس - در ماده ۳۱ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) رأی میگیریم بماده ۳۱ خانها و آقایانیکه موافقت خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۳۲ قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

ماده ۳۲ - بانک مرکزی ایران در هر مورد که مصلحت اقتصادی و ارزی کشور ایجاب کند میتواند بتصویب هیأت وزیران بعضی از صادر کنندگان را از سپردن پیمان ارزی معاف نماید.

نایب رئیس - در ماده ۳۲ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) رأی میگیریم بماده ۳۲ خانها و آقایانیکه موافقت خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۳۳ قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

قسمت سوم - بانکداری

فصل اول - شرایط تأسیس بانک

ماده ۳۳- الف - تأسیس بانک و اشتغال بعملیات بانکی و استفاده از نام بانک در عنوان مؤسسات اعتباری اعم از بانکهای ایرانی یا خارجی فقط طبق مقررات این قانون ممکن است و در غیر این صورت مبادرت بعملیات بانکی یا بکار بردن نام بانک در عنوان مؤسسات اعتباری ممنوع است. تشخیص عملیات بانکی با شورای عالی بانک مرکزی ایران است.

ب- تأسیس بانک در ایران موقوف بتصویب اساسنامه آن بوسیله شورای عالی و صدور اجازه از طرف بانک مرکزی ایران است.

ج- مراجع ثبت شرکتها نمیتوانند تقاضای تأسیس بانکی را در ایران ثبت برسانند مگر آنکه اجازه نامه

بانک مرکزی ایران و رونوشت گواهی شده اساسنامه مربوط که بتصویب شورای عالی بانک رسیده است ضمیمه تقاضای ثبت باشد.

د- هرگونه تغییر در اساسنامه بانکها بایستی بتصویب شورای عالی بانک مرکزی ایران برسد.

ه- ایجاد یا تعطیل شعبه یا باجه یا نمایندگی بانکها در داخل یا خارج کشور طبق آئین نامه ای خواهد بود که بتصویب شورای عالی میرسد.

تبصره - بانکهاییکه قبل از تصویب این قانون تأسیس شده اند و اساسنامه آنها با مقررات این قانون مغایرت دارد مکلفند اساسنامه خود را حداکثر ظرف یکسال از تاریخ تصویب این قانون بامقررات این قانون تطبیق دهند و آنرا به تصویب شورای عالی برسانند.

نایب رئیس - در ماده ۳۳ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) رأی میگیریم بماده ۳۳ خانها و آقایانیکه موافقت خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۳۴ قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

ماده ۳۴- الف - تشکیل بانک فقط بصورت شرکت سهامی عام یا سهام بانام ممکن خواهد بود.

ب- مدیر عامل و رئیس هیئت مدیره و اکثریت اعضاء هیئت عامل و اکثریت اعضاء هیئت مدیره بانکهای ایرانی باید از اتباع ایران باشند.

ج- هر بانکی که بیش از چهل درصد سرمایه آن متعلق به اشخاص حقیقی اتباع خارج یا اشخاص حقوقی خارجی باشد از نظر این قانون بانک خارجی محسوب میشود و باید تحت عنوان بانک خارجی ثبت برسد. از نظر این ماده هر شخص حقوقی که صد درصد سرمایه آن متعلق باشخاص حقیقی اتباع ایران نباشد خارجی تلقی میشود.

د- بانکهای ایرانی نمیتوانند بیش از ۴۰ درصد سهام خود را به اتباع خارجی یا اشخاص حقوقی که صد درصد سرمایه آن متعلق باتباع ایران نیست منتقل نمایند. انتقال سهام بانکهای ایرانی بدولتهای خارجی مطلقاً ممنوع است.

ه- از تاریخ تصویب این قانون تأسیس بانکهای خارجی و مؤسسات اعتباری غیر بانکی خارجی که

بعملیات متعارف بانکی اشتغال می ورزند فقط بتصویب مجلسین خواهد بود.

و- مؤسسات اعتباری غیر بانکی مؤسساتی هستند که در عنوان خود از نام بانک استفاده نمیکنند ولی بشخص بانک مرکزی ایران واسطه بین عرضه کنندگان و متقاضیان وجوه و اعتبار میباشند و عملیات آنها در حجم و نحوه توزیع اعتبارات مؤثر است.

نایب رئیس - در ماده ۳۴ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) رأی میگیریم بماده ۳۴ خانها و آقایانیکه موافقت خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۳۵ قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

ماده ۳۵- الف - سرمایه بانکها فقط بصورت پول رایج کشور قابل پرداخت است.

ب- حداقل سرمایه بانکهای ایرانی برای فعالیت در داخل کشور بیست میلیون تومان است که باید تماماً تمهید شده و اقل پنجاه درصد آن پرداخت و قبل از تسلیم تقاضای تأسیس نزد بانک مرکزی ایران سپرده شده باشد.

حداقل سرمایه بانکهای خارجی بیست میلیون تومان است که باید تماماً قبل از تسلیم تقاضای تأسیس در بانک مرکزی ایران بودیعه سپرده شده باشد.

ج- بانک مرکزی ایران با تصویب شورای عالی میتواند مهلت پرداخت سرمایه تمهید شده بانکهای ایرانی را تعیین و برای اجراء ببنانها ابلاغ نماید.

د- بانک مرکزی ایران میتواند با تصویب هیئت وزیران حداقل سرمایه مذکور در بند ب را در مورد کلیه بانکها یا در مورد بانکهاییکه فعالیت آنها در رشته های مخصوصی است افزایش دهد.

نایب رئیس - در ماده ۳۵ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) رأی میگیریم بماده ۳۵ خانها و آقایانیکه موافقت خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۳۶ قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

فصل دوم - شرایط و نحوه فعالیت بانکها

ماده ۳۶- الف - میزان و نحوه ایجاد اندوخته قانونی بانکهای ایرانی و خارجی و طرز استفاده از آن

طبق آئین نامه ای که بتصویب شورای عالی بانک مرکزی ایران خواهد رسید تعیین خواهد شد.

ب - در صورتیکه سرمایه بانکی بر اثر زیان از حداقل مقرر در این قانون کمتر شود باید بر اساس آئین نامه ای که در این مورد بتصویب شورای عالی بانک مرکزی ایران خواهد رسید سرمایه خود را تکمیل نماید.

ج - نحوه و اصول حسابداری و دفتری بانکها بنحوی که تراز نامه مربوط نشان دهنده کلیه دارائیهای بانک باشد بوسیله شورای عالی بانک مرکزی ایران تعیین خواهد شد و بانکها مکلف به اجرای آن خواهند بود.

د - میزان استهلاک دارائیهای منقول و غیر منقول قابل استهلاک و هزینه های تأسیس و توسعه و همچنین میزان اندوخته های احتیاطی بانکها از طرف شورای عالی بانک مرکزی ایران تعیین خواهد شد و بانکها موظف با اجرای آن خواهند بود.

ه - بانکها مکلفند تراز نامه و حساب سود و زیان خود را بگواهی حسابداران رسمی برسانند.

و - مدت و طرز نگاهداری اوراق بازرگانی و اسناد بانکها بصورت عین و همچنین طرز تبدیل آنها بعکس یا فیلم یا نظایر آن بموجب آئین نامه ای که بتصویب شورای عالی بانک مرکزی ایران خواهد رسید تعیین خواهد شد و این قبیل عکسها و فیلمها و نظایر آن در دادگاهها سندیت خواهند داشت.

نایب رئیس - در ماده ۳۶ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) ماده ۳۶ رأی میگیریم خانمها و آقایانیکه موافقت خواهش می کنند قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۳۷ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۳۷ - انجام عملیات زیر برای بانکها ممنوع است:

- ۱ - خرید و فروش کالا بمنظور تجارت.
- ۲ - معاملات غیر منقول جز برای بانکهاییکه هدی آنها انجام معاملات غیر منقول است.
- ۳ - خرید سهام و مشارکت در سرمایه بک یا چند شرکت و یا خرید اوراق بهادار خارجی بحساب خود به میزانی بیش از آنکه بانک مرکزی ایران بموجب

دستورها یا آئین نامه های خاص تعیین خواهد نمود.

۴ - اعطای اعتبار به اعضای ارکان خود و مؤسساتی که اعضای مزبور در آن ذینفند و سایر اشخاص حقیقی یا حقوقی بیش از آنچه بانک مرکزی ایران بموجب دستورها یا آئین نامه های خاص تعیین خواهد کرد.

۵ - اعطای اعتبار باعضای ارکان یا رؤسای ادارات و بازرسان بانک مرکزی ایران مگر با رعایت آئین نامه ای که در این مورد بتصویب شورای عالی بانک مرکزی ایران خواهد رسید.

۶ - انتشار اوراق دیداری در وجه حامل.

تبصره - تملك غير منقول برای تأمین مطالبات مشكوك الوصول یا برای تأمین محل کار یا مسکن کارکنان بانک و معاملات نسبت بآن طبق شرائطی که بانک مرکزی ایران تعیین خواهد نمود مشمول ممنوعیت موضوع بند ۲ این ماده نخواهد بود.

نایب رئیس - در ماده ۳۷ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) رأی میگیریم بماده ۳۷ خانمها و آقایانیکه موافقت خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۳۸ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۳۸ - الف - محکومین به سرقت، ارتشاء، اختلاس، خیانت در امانت، کلاهبرداری، جعل و تزویر، صدور چک بی محل و ورشکستگی به تقصیر یا تقلب اعم از اینکه حکم از دادگاههای داخلی یا خارج کشور صادر شده یا محکوم مجرم اصلی یا شریک یا معاون جرم بوده باشد از تصدی امور بانکها بهر عنوان ممنوع میباشد.

ب - مدیران و رؤسای هیچ بانکی نمیتوانند بدون اجازه بانک مرکزی ایران در بانک دیگری سهم داشته باشند.

ج - هر بانک در مقابل خساراتی که در اثر عملیات آن متوجه مشتریان میشود مسئول و متعهد جبران خواهد بود.

د - مدیر عامل، رئیس هیئت مدیره، اعضای هیئت عامل و اعضای هیئت مدیره هر بانک در مقابل صاحبان سهام و مشتریان متضامناً مسئول خساراتی میباشد که بعلت تخلف از مقررات و قوانین و آئین نامه های

مربوط به این قانون یا اساسنامه آن بانک به صاحبان سهام یا مشتریان وارد میشود.

تبصره - مرجع صالح برای تشخیص و تطبیق احکام صادره از دادگاههای خارجی دادگاه شهرستان تهران است.

نایب رئیس - در ماده ۳۸ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) رأی میگیریم بماده ۳۸ خانمها و آقایانی که موافقت خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۳۹ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۳۹ - طرز تهیه و تصویب تراز نامه و حساب سود و زیان بانکها و مؤسسات اعتباری - طرز و موقع آگهی و انتشار تراز نامه و نحوه تسلیم آن ببنانک مرکزی ایران از طرف بانک مرکزی ایران تعیین خواهد شد.

نایب رئیس - در ماده ۳۹ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) رأی میگیریم بماده ۳۹ خانمها و آقایانیکه موافقت خواهش می کنند قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۴۰ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۴۰ - بانکها مکلفند مقررات این قانون و آئین نامه های متکی بر آن و دستورهای بانک مرکزی ایران را که بموجب این قانون یا آئین نامه های متکی بر آن صادر می شود و همچنین مقررات اساسنامه مصوب خود را رعایت کنند.

نایب رئیس - در ماده ۴۰ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) رأی میگیریم بماده ۴۰ خانمها و آقایانیکه موافقت خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۴۱ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۴۱ - الف - کلیه بانکهایی که در ایران کار می کنند عضو کانون بانکها شناخته میشوند.

ب - کانون بانکها دارای شخصیت حقوقی و استقلال مالی بوده و بموجب اساسنامه ای که بتصویب شورای عالی بانک مرکزی ایران خواهد رسید اداره خواهد شد.

نایب رئیس - در ماده ۴۱ نظری نیست؟ (اظهاری

نشد) رأی میگیریم بماده ۴۱ خانمها و آقایانیکه موافقت خواهش می کنند قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۴۲ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

فصل سوم - مقررات انتظامی و کیفری

ماده ۴۲ - در موارد زیر ممکن است اجازه تأسیس بانک بنابه پیشنهاد رئیس کل بانک مرکزی ایران و تأیید شورای عالی بانک و تصویب هیئت مذکور در بندب ماده ۴۳ لغو شود:

الف - در صورتیکه مقامات صلاحیتدار بانک تقاضا نمایند.

ب - در صورتیکه بانک در مدت یکسال از تاریخ ابلاغ اجازه تأسیس عملیات خود را شروع نکند.

ج - در صورتیکه بانکی بدون عذر موجه فعالیت خود را برای مدتی متجاوز از یک هفته قطع کند.

د - در صورتیکه بانکی برخلاف این قانون و آئین نامه های متکی بر آن و دستورات بانک مرکزی ایران که بموجب این قانون یا آئین نامه های متکی بر آن صادر میشود و یا برخلاف اساسنامه مصوب خود عمل نماید.

ه - در صورتیکه بانکی در معرض توقف باشد یا قدرت پرداخت آن بخطر افتد و یا سلب شود.

نایب رئیس - در ماده ۴۲ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) رأی میگیریم بماده ۴۲ خانمها و آقایانی که موافقت خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۴۳ قرائت میشود.

(بشرح زیر قرائت شد)

ماده ۴۳ - الف - بانکی که اجازه تأسیس آن لغو میشود از تاریخ الغاء اجازه تأسیس طبق دستور بانک مرکزی ایران عمل خواهد کرد.

ب - نحوه الغاء اجازه تأسیس و طرز اداره بانک متوقف طبق آئین نامه ای میباشد که بتصویب شورای عالی بانک مرکزی ایران خواهد رسید و در صورت ضرورت ادامه کار آن، بانک مرکزی ایران میتواند بتصویب هیئت مرکب از نخست وزیر و وزیر دارائی - وزیر اقتصاد

وزیر دادگستری رأساً اداره امور آن بانک را بعهده بگیرد و با ترتیب مقتضی برای اداره بانک با تصویب شورای عالی بانک مرکزی ایران بدهد.

ج - تصفیه امور بانکی که اجازه تأسیس آن لغو میشود بانظارت و تصویب نماینده بانک مرکزی ایران در مورد بندهای الف - ج - د ماده ۴۲ طبق مقررات مربوط به انحلال شرکتها بعمل خواهد آمد و بجز مورد بند ۸ ماده ۴۲ الغاء اجازه دارای آثار حکم قطعی و رشکستگی است و مراتب از طرف بانک مرکزی ایران به اداره تصفیه امور و رشکستگی ابلاغ میشود تا طبق مقررات مربوط به تصفیه امور و رشکسته تحت نظر دادگاه شهرستانی که اداره تصفیه در حوزه آن دادگاه واقع است عمل نماید.

د - در تمام موارد انحلال و رشکستگی بانکها تصفیه امور آنها با نظارت و تصویب نماینده بانک مرکزی ایران انجام خواهد گرفت.

ه - استرداد سپرده‌های پس انداز یا سپرده‌های مشابه تا میزان پنج هزار تومان در درجه اول و سپرده‌های حساب جاری تا همان مبلغ در درجه دوم بر کلیه تعهدات دیگر بانکهای منحل شده با و رشکسته و سایر حقوق ممتازه مقدم است.

و - با انحلال یا ورشکستگی يك بانک نام آن از دفاتر اداره ثبت حذف خواهد شد.

نایب رئیس - در ماده ۴۳ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) رأی میگیریم بماده ۴۳ خانها و آقایانیکه موافقتنند خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۴۴ قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

ماده ۴۴ - الف - بانکهاییکه نسبت های مقرر در ماده ۱۵ را رعایت نکنند مکلف به پرداخت جریمه به میزان ۱۲ درصد در سال نسبت به مبلغ مورد تخلف از تاریخ ارتکاب آن تا تاریخ رعایت خواهند بود.

ب - متخلفین از مقرراتیکه بانک مرکزی ایران بموجب ماده ۱۳ این قانون مقرر میدارد اعم از مباشر و شریک و معاون هر یک به حبس تأدیبی از یک تا شش ماه یا جزای نقدی معادل مبلغ موضوع عمل یا معامله ممنوع

یا هر دو مجازات محکوم خواهند شد و در مورد بند ب ماده مذکور ملزم بانجام تعهد مربوط نیز خواهند بود.

ج - متخلفین از مقررات بند الف ماده ۳۳ این قانون به حبس تأدیبی تا شش ماه یا تا ادیه جزای نقدی روزانه از هزار تومان تا بیست و پنج هزار تومان برای ایام ارتکاب تخلف یا به هر دو مجازات مزبور محکوم خواهند شد.

تبصره ۱ - تعقیب کیفری در مورد مواد ۱۳ و ۳۳ منوط به شکایت بانک مرکزی ایران است و بانک مرکزی ایران میتواند در تمام مراحل رسیدگی شکایت خود را مسترد دارد و در آن صورت تعقیب بزه موقوف خواهد گردید.

تبصره ۲ - مجازاتهای مذکور در این ماده مربوط به کسانی است که بنا به شکایت بانک مرکزی ایران بعنوان متصدیان بانک مرتکب تخلفات مذکور در مواد ۱۳ و ۳۳ این قانون معرفی و شخصاً مسئول تخلفات مزبور شناخته شوند.

نایب رئیس - در ماده ۴۴ نظری نیست؟ آقای حکمت یزدی بفرمائید.

حکمت یزدی - با اجازه همکاران محترم من در ماده ۴۴ نسبت به تبصره ۱ پیشنهاد حذف داده بودم علت اینکه پیشنهاد حذف دادم این بود که برای جرائم قابل گذشت يك ملاک و ضابطه ای هست جرایم مهمی که مربوط به اقتصاد مملکت و مربوط به پول مملکت است نمیتواند در اختیار شخص واحدی بنام رئیس بانک مرکزی باشد و او اعلام گذشت کند. مسأله پول و اقتصاد مردم مطرح است نمیتواند از جهت خاص و آن جنبه عمومی خاصی که دارد ما در اختیار بانک مرکزی بگذاریم که هر موقع که دلش خواست گذشت بکند بالاخص که در مورد ماده ۳۳ به بینید در این ماده موارد مختلفی را که شمرده یکی تأسیس بانک است اگر بدون تصویب و بدون اذن خاصی آمد فردی یا افرادی بانکی را بدون سیر آن مقررات مخصوص و مربوط تأسیس کردند و مقداری از وجوه مردم را در اختیار خودشان گرفتند و بعد ببلعیدند این در قانون ما اغراء به جعل است جعل عنوان است کلاهبرداری است خیانت در امانت است این جرایم غیر قابل گذشت است شما آمدید در این ماده هم

قابل گذشت اعلام کردید و اعلامش را هم بگو کول کردید. یعنی جرمی که جنبه عمومی دارد و کول کردید به شکایت رئیس بانک مرکزی و هر موقع دلش خواست بانک مرکزی در مورد کلاهبرداری جعل عنوان خیانت در امانت گذشت کند در صورتیکه قانون جزا چنین اجازه ای را نمیدهد شما نمیتوانید يك فصل خاصی را در اینجا بعنوان یکینده مواردی که در ماده ۳۳ ذکر شده مواردی است که در قانون جزا تحت عناوین دیگر قابل گذشت عنوان نشده بنا بر این با توضیحی که حضور آقایان عرض میکنم فکر میکنم چون مسأله مربوط به اجتماع است این پیشنهاد حذف را قبول بفرمائید و این نظر بنده بود تا نظر همکاران چه باشد.

نایب رئیس - آقای دکتر دادفر بفرمائید.

دکتر دادفر - خوشبختانه وقتی مسائل با معیارهای اصولی و ضوابط صحیح سنجیده میشوند افکار روی تعاطی با هم بهمدیگر نزدیک میشود بنده خودم هم در این مورد نسبت به قسمت اخیر تبصره يك ماده ۴۴ پیشنهاد حذف دادم من فکر نمیکنم که جناب آقای حکمت یزدی هم يك چنین پیشنهادی داده باشند این واقعیت است که چون در جرائم آن قسمت که با گذشت شاکی خصوصی است و در قوانین جزائی صراحت دارد در اینجا اعلام اینکه در بعضی اعلام جرمها بانک میتواند مسترد کند درست نیست و ممکن است موارد قابل استرداد طبق قانون جزا نباشد و برای این قسمت ضرورتی بنظر بنده نیست و این مورد با حذف قسمت آخر تبصره يك ماده ۴۴ تأمین میشود بنا بر این بنده با فرمایش ایشان در مورد موافق هستم (احسنت).

نایب رئیس - پیشنهاد آقای دکتر دادفر قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

ریاست محترم مجلس شورای ملی

پیشنهاد مینماید عبارت **و بانك** مرکزی ایران میتواند در تمام مراحل... از آخر تبصره يك ماده ۴۴ حذف شود. دکتر دادفر

حکمت یزدی - پیشنهاد بنده را هم قرائت بفرمائید. دکتر دادفر - اجازه بفرمائید پیشنهاد آقای حکمت یزدی هم خوانده شود.

نایب رئیس - پیشنهاد آقای حکمت یزدی قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

پیشنهاد مینماید تبصره يك ماده ۴۴ حذف شود. حکمت یزدی

نایب رئیس - آقای دکتر الموتی بفرمائید.

دکتر الموتی - بنده فکر میکنم اگر همکار محترم جناب حکمت یزدی با پیشنهاد آقای دکتر دادفر که قسمت اول باشد تعقیب کیفری در مواد ۱۳ و ۳۳ منوط بشکایت بانک مرکزی ایران است این لازم است و ضرورت دارد که بانک در این مورد باید شکایت بکند و نبی آنکه میتواند پس بگیرد الی آخر را حذف کنیم این با پیشنهاد آقای دکتر دادفر مشابه است منتهی قسمت اولش ضرورت دارد که باقی بماند.

حکمت یزدی - چون در شکایت بعضی مواقع هست که خود اشخاص متضرر از جرم باید اعلام بکنند.

دکتر الموتی - این مانع از این نیست جنابعالی پیشنهادتان ...

حکمت یزدی - منوط یعنی محصور به اعلام بانک است.

دکتر الموتی - ما جمله را نمیتوانیم حذف کنیم اگر جنابعالی موافقت کنید قسمت اول تبصره ۱ تعقیب کیفری در مواد ۱۳ و ۳۳ منوط به شکایت بانک مرکزی ایران است این قسمت باشد بقیه حذف بشود بنظر بنده نظرتان تأمین خواهد شد.

نایب رئیس - آقای دکتر تنکابنی بفرمائید.

دکتر تنکابنی (مخبر کمیسیون دادگستری) - با کسب اجازه من فقط يك تذکری دارم شاید موضوع روشن بشود و آن تبصره ۲ همین ماده است مضافاً اینکه در تبصره يك آقای حکمت یزدی توجه دارند قبلاً دو حق پیش بینی شده بود یکی حق اعلام شکایت که این حق بود که میبایستی يك مرجعی داده میشد و آن مرجع بانک مرکزی بود برای اینکه اوست که تشخیص

میدهد آیا نسبت به مواد مندرج در ماده ۱۳ و ۳۳ تخلفی شده یا نشده يك حق دیگر پیش بینی شده بود و آن حق استرداد که البته مورد قبول هم واقع شد بنابراین استدعا دارم که همکار محترم جناب حکمت یزدی موافقت بفرمایند حق شکایت که در واقع بستگی برسدگی دارد در صلاحیت يك مرجعی است و آن مرجع را قبول داریم که بانك مرکزی است و چون تبصره ۲ هم ارتباطی با این پیدا می کند قابل حذف نیست.

نایب رئیس - آقای حکمت یزدی پیشنهاد حذفتان را بطور کلی پس میگیرید که این پیشنهاد مطرح بشود؟
حکمت یزدی - اجازه بدهید يك توضیحی عرض کنم.

نایب رئیس - بفرمائید.
حکمت یزدی - بنده عرض میکنم اگر که کلمه منوط در صورت مجلس قید بشود که حصر موضوعی نیست یعنی نگوئیم فلان بانك که سر من کلاه گذاشته و بنده آدم فردا شکایت کردم که فلان بانك که با عنوان مجعول کلاه برداشته آنوقت میگوئید اول برو بانك مرکزی صحنه بگذارید و بعد شکایت را دادسرا قبول بکنند من با این وضع موافق نیستم و شما هم موافق نباشید (دکتر دادفر - خیر اینطور نیست) اگر میگوئید عدلین هستند دوش بدوش هم حق دارند هم اگر بانك مرکزی شکایت کرد دادسرا رسیدگی می کند و هم اگر شخص متضرر از جرم شکایت کرد رأساً قابل رسیدگی است بنده موافق منتهی در صورت مجلس قید بشود یعنی شکایت متضرر از جرم منوط به اعلام بانك مرکزی نیست بلکه خود آن شخص میتواند رأساً به مراجع صالح اعلام جرم کند.

دکتر دادفر - مقصود از منوط انحصار نیست.
حکمت یزدی - اگر نیست خوب قید بفرمائید که انحصار نیست و موضوع را روشن بفرمائید.

نایب رئیس - نظر جناب آقای حکمت یزدی تأمین است و همینطور است که فرمودند و با این کیفیت پیشنهاد حذفشان پس گرفته میشود و به پیشنهاد آقای دکتر دادفر رأی گرفته خواهد شد بنابراین رأی میگیریم به پیشنهاد آقای دکتر دادفر در مورد حذف قسمت آخر تبصره يك

ماده ۴۴ و بانك مرکزی میتواند الی آخر، خانم ها و آقایانی که موافقت خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. به ماده ۴۴ با اصلاحی که بعمل آمده رأی میگیریم خانم ها و آقایانی که موافقت خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۴۵ قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

ماده ۴۵ - الف - تخلف از سایر مقررات این قانون و آئین نامه های آن و دستورات بانك مرکزی ایران که بموجب این قانون یا آئین نامه های آن صادر میشود موجب مجازاتهای انتظامی زیر خواهد بود:

- ۱- تذکر کتبی بمدیران یا متصدیان متخلف.
- ۲- پرداخت جریمه روزانه تا حداکثر بیست هزار تومان برای ایام تخلف.
- ۳- ممنوع ساختن بانك یا مؤسسه اعتباری غیر بانکی از انجام بعضی امور بانکی بطور موقت بادائم.
- ۴- الغاء اجازه تأسیس بانك خاطی و جلوگیری از عملیات مؤسسه اعتباری غیر بانکی بسار عایت بند ب ماده ۴۳.

ب - مجازاتهای مذکور در بند الف این ماده توأمأ یا متفرداً قابل اعمال خواهد بود.

ج - مرجع رسیدگی به تخلفات موضوع بند الف این ماده و صدور حکم مجازاتهای انتظامی هیئت انتظامی بانکها خواهد بود که مرکب است از نماینده دادستان کل، یک نفر نماینده منتخب بانکها و يك نفر از اعضاء شورای پول و اعتبار به انتخاب شوری. دبیر کل بانك سمت دادستان هیئت را خواهد داشت.

ه - احکام هیئت رسیدگی ظرف ده روز از تاریخ ابلاغ قابل تجدید نظر در شورای عالی بانك مرکزی ایران خواهد بود و رأی شورای عالی قطعی است.

و - ترتیب رسیدگی و تشخیص تخلفات و تعیین هريك از مجازاتهای انتظامی برای تخلفات و ترتیب درخواست تجدید نظر و طرز رسیدگی مجدد و اجرای تصمیمات هیئت رسیدگی و شورای عالی مطابق آئین نامه ای خواهد بود که بتصویب شورای عالی خواهد رسید.

ز - در مواردیکه حکم به جریمه نقدی صادر میشود

بانك یا مؤسسه مربوط و شخص محکوم متضامناً مسئول پرداخت جریمه میباشد.

نایب رئیس - در ماده ۴۵ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) رأی میگیریم به ماده ۴۵ خانمها و آقایانی که موافقت خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۴۶ قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

ماده ۴۶ - کلیه قوانین و مقررات دیگر در مواردیکه با این قانون مغایرت دارد از تاریخ اجرای این قانون ملغی است و تا زمانیکه آئین نامه های این قانون بتصویب نرسیده است آئین نامه های سابق مشروط بر اینکه با مفاد این قانون به تشخیص شورای عالی بانك مرکزی ایران معارض نباشد قابل اجرا خواهد بود.

نایب رئیس - در ماده ۴۶ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) رأی میگیریم به ماده ۴۶ خانمها و آقایانی که موافقت خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. کلیات آخر لایحه مطرح است آقای رامبد بفرمائید.

رامبد - جناب آقای رئیس، همکاران محترم، این جلسه و امروز و این کلیات آخر را انتخاب کردم نامسائل کلی راجع به این لایحه و نتایج مترتب از مصوبات این مجلس مورد مذاقه و توجه همکاران من که بعنوان وکلای انقلاب و وظیفه ای را قبول کردند قرار بگیرد. ملاحظه فرمودید در ماده يك این لایحه مطالبی از طرف اقلیت و اکثریت در اینجا عنوان شد در حالیکه موضوع به اوج بحث منطقی رسیده بود ما اقلیت سکوت مطلق کردیم و با ادامه این بحث وقت اکثریت محترم مجلس شورای ملی و بالاخره يك سازمان اساسی از مملکت را دیگر نگر فتم زیرا با توضیحی که عرض میکنم این بحث و هر بحث دیگری هر چند منطقی و مملکتی و اصولی طرح بشود بهیچ وجه به نتیجه مثبتی نخواهد رسید قانون اساسی ما قوانین انتخاباتی ما آئین نامه های داخلی مجلسین ما همه در موقعی و بر اصولی تنظیم و تدوین و تصویب شده که رويه مستقل سیاسی برای هر نماینده ای قائل بودند آزادی اتخاذ تصمیم در هر جلسه ای برای هر نماینده ای متصور بوده، خوب بنا بر احتیاجات زمان تغییرات نظام اجتماعی مملکت ما، ماهم ضمن رشته های مختلف در امر اجتماعی

نیز رشد کردیم و صاحب حزب و کار دسته جمعی شدیم حزب يك تغییراتی در نحوه کار هر نماینده هر عضو سیاسی خود بخود پیش میآورد که دیگر آن نماینده را با فکر مستقل، مستقل آزادی که قادر به تغییر تصمیم در پشت تریبون یا پشت صندلی موقع اخذ آراء باشد نمیگذارد مثال خارجی بعرضتان میرسانم برای مجازات جرمی ما شدیدترین تنبیهات مثلا اعدام را قائل میشویم ولی تشریفات دادرسی و اجرای این تشریفات را فرضاً یکی از طرفین دعوا اختیار میدهیم آن مصوبه مربوط به تنبیه بهیچوجه نیست قانونگذار را تأمین نمیکند چون تشریفات دادرسی دست هر طرفی بود مقابل محکوم است حال برگردیم سر مطلب در اینجا حضور سروران عزیزم بحث اقلیت و اکثریت امروز مجلس را ندارم در بحثی که حضورتان مطرح کردم بصورت نمایندگان ملتی که مصادف با يك دوران انقلابی در مجالسی که با اصطلاح خود دوستان در وقت صحبت کردند نباید مبدأ تاریخی قرار گیرد میخواهم این موضوع را فارغ از تعصبات حزبی خارج از اختلاف عقاید سیاسی خودمان در جهت مملکتی و در جهت وظیفه ای که نسبت به آینده داریم مطرح کنم ما قبول کردیم که در مملکت برای تصویب لوایح از جمله این لایحه بانکی و مالی و نظایر آن در اینجا جمع شویم و بحث کنیم و رأی بگیریم ولی در عین حال قبل از اینکه اینجا جمع بشویم با هم و عضویت حزب معنی قبلاً در خارج بحث میکنیم با تناسب سیاست و روش حزبمان تصمیم میگیریم و میآئیم اینجا می نشینیم اولین مطلب باید در اینجا حل شود که با احزابی که در مملکت داریم احزاب سیاسی دنیای آزاد لیبرال هستند یا احزاب توتالیتر واحد که معتقدند که جز حزب خودشان هیچ حزب دیگری در مملکت نباید وجود داشته باشد پس شما منقد عزیز و آن گویندگان مؤید بنده همه معتقدیم که احزاب آزادی که در مقابل هم به بحث و انتقاد مصالح مملکت بپا خیزند مورد علاقه شما و ماست نه آن احزاب واحد با اصطلاح توتالیتر اما برای اینکه بيك نتیجه مثبت مورد توافق طرفین برسیم اجازه بدهید يك قدری پوسته تعارفات و تشریفات را کنار بزنیم و بيك حقایقی که مورد قبول هر فرد منصف غیر متعصبی

هست اشاره کنم ما در مملکت ایران همانطور که در امر صنعت يك مملکت جوانی هستیم ولی بر اساس استعداد ایرانی با سرعت زیادی يك جای خوبی رسیدیم در امر حزب سازی هم کار جدیدی داریم میکنیم و سابقه طولانی نداریم کسانی که در امر حزب سازی در مملکت ما سابقه دارند.

دکتر دادفر - بفرمائید تخریب حزب ساختنی نیست.

رامبد - تخریب بنده تخریب میکنیم شما هم تعصب نداشته باشید. برای تخریب کسانی ابتدا در این کشور آشنائی به امر تخریب پیدا کردند که احزاب چپ سر مشق آنها قرار گرفته بود و این انضباط حزبی بعدی که آراء...

ریگی - قبل از آنهم حزب بوده است جناب رامبد.
رامبد - بعدی که آراء نمایندگان در تحت تصمیم قبلی و با هدایت رهبر فراکسیونی ثابت و یکدست تکلیف تصمیمات و لوایح را تعیین کند این منحصر آ متعلق است به احزاب توتالیتر (اکبر مسعودی - صحیح نیست) (نمایندگان اقلیت - صحیح است) و لذا نتایج مترتب بر این را با توجه بر اینکه شما سروران من و آقای الموتی لیدر شما مورد بحث نیستند اکثریت است در مجلس شورای ملی اعم و اقلیتی است. در روز اول انتخابات اکثریت بایک نشست و برخاست اعتبارنامه تمام اعضای اقلیت را اگر خواست رد بکند کدام ماده قانون موجود مملکت ماست که مانع آن باشد.

اکبر مسعودی - ماکه رد نکردیم.

قراچورلور - پیشنهادتان چیست؟

رامبد - اگر خواستید اکثریتی فرض بکنید تصمیم گرفت يك نفر از نمایندگان در اقلیت هر اقلیت در يك کمیسیون مورد نظر اکثریت شرکت نکند چه راه حل قانونی هست برای اینکه بحث مورد نظر شما در جهت منافع مملکت در آن کمیسیون از طرف اقلیت مطرح بشود لذا بنده وظیفه خود میدانم یاد آور شوم اساس دمکراسی و اصول پارلمانی در دنیا باین فکر گذاشته شده است ناه زمان پارلمان انگلستان یا ۲۰۰ سال قبل از روزی که منطق و عقل قرار شد که راهنمای اجتماعات باشد که بحث و تبادل نظر و قرار گرفتن افکار مقابل

همدیگر معایب و محاسن هر موضوعی را روشن بکند و طرفین يك حقیقت مورد توافق برسند اگر قرار بر این باشد که يك قوی تصمیم قبلی داشته باشد و يك ضعیف بهترین مسائل را مطرح بکند اصولی برای قضاوت بین این دو مورد توافق طرفین نباشد تصمیم قبلی معلوم است چیست شما جناب مجد که قاضی بودید خواهش میکنم خارج از افکار حزبی خارج از تعصبات و افکار فردی عضو حزب ایران نوین ببینید اگر قرار باشد که اکثریتی هر اکثریت فقط با تعداد آراء تکلیف نظر اقلیت را بنا بر تعامیل خودش معین بکند چه مصونیت و تضمینی برای مصلحت مطالب اساسی آن اقلیت باقی میماند (قراچورلو -

حالا پیشنهادتان چیست جناب رامبد چکار باید بکنیم؟) عرض میرسانم تشکر میکنم من سنا سازم که باینجا رسیدیم که قبول فرمودید ما بیائیم يك اساسی بگذاریم (قراچورلو - اقلیت هر وقت پیشنهاد اصولی داشته اکثریت توجه کرده) که اقلیت مجلس هر کس اکثریت مجلس هر کس، باید برای بحث منطقی یعنی آنچه چیزی که اصولاً شأن نزول مجالس دنیا بر اساس آن بفرک بر سر رسیده بحث و با کمک میکند بیائیم در آئین نامه مجلس خودمان در قوانین انتخاباتی خودمان اصولی را قبول بکنیم که برای وجود اقلیت نه اقلیت مخرب، اقلیتی که امروز قبول دارد موسوی و کیل ما کواست مرد با حقیقتی است و صلاحیت حضورش در این مجلس اگر بیش از من نباشد کمتر نیست ما در مقابل هم قرار گرفتیم این وجود موسوی نباید بعنوان فرد حزبی تبدیل يك فرد غیر منطقی بشود (مهندس صائبی - چنین چیزی نشده و این کار اصلاً نشده است) بنده بهیچوجه این نیت را ندارم که از این بحث کسی را متهم بکنم (دکتر انوشیروانی - همه را متهم می کنید) موضوع این مطلب این نیست که بنده ایرادی با اکثریت فعلی داشته باشم اکثریت فعلی بنا بر انصاف و تشخیص خودش طبق قوانین و آئین نامه های موجود عملی انجام میدهد (قراچورلو - هر وقت حرف اصولی زده شد ما قبول کردیم) ولی اگر آمدیم آنچه آنکه در این لایحه و لوایح قبلی گذشت برخلاف آئین نامه عمل کردند چه چیزی مانع این عمل میشود؟ (مهندس صائبی - کجا برخلاف آئین نامه است).

نایب رئیس - آقای رامبد معذرت میخواهم اینجا در این لایحه برخلاف آئین نامه رفتار نشده.

رامبد - بفرمائید جناب آقای رئیس مؤید عرایض من است (خنده نمایندگان) بله برای اینکه اگر توضیح عرض کنم مفاد را بخوانم مصوبه را مقایسه کنم هر فرد بیطرفی نظر خواهد داد که برخلاف عمل شده ولی وقتی اکثریت محترم رأی میدهد و ریاست محترم به تبعیت رأی اکثریت مجلس باید عمل کند میگویند عملاً خلافی نشده.
نایب رئیس - جناب آقای رامبد مخصوصاً این موضوع را یادآوری میکنم که نظرات جنابعالی را بنده خودم شخصاً امروز که بررسی و دقت کردم دیدم بهیچوجه کوچکترین جایی برخلاف آئین نامه نبوده.

رامبد - بنده در مقام بحث با مقام ریاست بر نمیآیم موضوعی را که بحث میکنم در مورد این امر خاص نیست در این مورد که صحبت میکنم قصد نتیجه گیری برای این لایحه خاص نیست در امر این کلیات صحبت میکنم که آقای رشتی صلاحیت نظارت بر اندوخته اسکناس را ندارند (دکتر رشتی - در این گزارش صحبت بفرمائید) میرسیم باینجا (دکتر رشتی - حرف شما خلاف آئین نامه است) در ماده ۵ این لایحه بحثی داریم که از طرف مقامات مختلف برای نظارت بر پشتوانه اسکناس اشخاصی انتخاب میشوند این اشخاص (یک نفر از نمایندگان - ماده ۲۴) در ماده ۲۴ افرادش تعیین میشود این ماده ۲۴ برای حسن اجرای مفاد ماده ۵ است این اشخاص بنا به صلاحیت مختلفی که از لحاظ قانونی یا از لحاظ اطلاعات فنی یا از لحاظ اجرا یا اطلاع بر میزان اوراق قرضه و اسناد خزانه و امثال این انتخاب میشوند و نفر هم از مجلس شورای ملی انتخاب میشوند در همین قانون چون جناب آقای رشتی علاقمندند که در این قانون صحبت بشود میفرمائید که من را مخاطب قرار دادید این دو نفر نظر مجلس از لحاظ علمی صلاحیتشان مورد نظر است که از اینها متخصص تر همین کسانی که حقوقی بیشتر از رئیس الوزرا میگیرند در همین هیئت هستند که از لحاظ اطلاعات اداری مورد نظر است اطلاعاتشان نه، برای اینکه کسانی که مثل خزانه دار یا رئیس دیوان محاسبات که مستقیماً با مدارک

و اسناد سروکار دارند هستند از جهت اعتماد ملت این دو نفر انتخاب میشوند اگر ما آمدیم این اعتماد ملت را که همه قبول کردیم از شخص شاهنشاه تا کوچکترین افراد که من هستم که شاهنشاه فرمودند نه در ایران نه در هیچ جای دنیا تمام افراد حزبی نیستند یکمده ای يك حزب رأی می دهند عده دیگری بجز دیگر. اعتماد ملت را نمیشود انحصار با اعتماد داخلی حزب کرد آقای رشتی اعتماد حزب بدولت اعلام میشود رئیس بانک و سایر اشخاصی که در این مواد هستند طبق انتخاب دولت مورد اعتماد اکثریت انتخاب شده. آن دو نظاری که از طرف مجلس انتخاب شده اند برای چیست جناب رشتی برای این است که در مقابل هم افکار مخالف را نسبت بآن صورتها و ستونها مطرح بکنند منطقی صحبت بکنند و در این جدال، بحث منطقی و اصول به بهترین نتیجه میرسد. (دکتر الموتی - شما نباید بفرمائید که ایشان صلاحیت ندارند) متوجه صحبت دوستان باشید کلمه اهانت را بمن نفرمائید ایشان صلاحیت ندارند برای اینکه نظارت، لازمه اش بیطرفی است وقتی طبق آرائی که در مجلس شورای ملی دیدیم ایشان با تصمیم قبلی با همکاری حزبی خودشان در پشت بکستون قرار گرفتند و آن ستون ارقام را دیدند خود بخود بحث فلسفی هم پیش نمیآید آن گزارشی که دفعه قبل جناب آقای رئیس اینجا قرائت فرمودند بکمقدار تجلیل از همکاران خودشان و بکمقداری اعداد انعکاس همان چیزی که در بانک به دستشان دادند میآیند و آنچه چیزی را که شما جناب آقای دگر الموتی میخواهید اعتماد ملت تحصیل نمیشود اگر جناب آقای رشتی از عضویت حزب ایران نوین فرضاً استفهامی دارند صالحترین فرد برای نظارت، ایشان را میدانم مطلب روشن است چون نظر شخصی نیست بنده بحثم در این است که افراد وقتی در قالب تخریب درآمدند با وضعیکه پیش آمده یکی از این دو اصل باید حکومت کند یا باید افراد در حدی آزادی داشته باشند که از آنچه که در اینجا دیدیم خارج باشد یا اگر مصلحت بر این است که این تخریب بصورت آن اقتضاب در بیاید باید در هر دو حزب برای مصلحت مملکت يك حقوقی

قابل شد (دکتر یزدان پناه - اگر چهارتا حزب بود چه میشود؟) باید بنشینیم و صحبت کنیم فرمودید متقابل صحبت نکنیم ولی نکته‌ای را اشاره فرمودید که هدایتیم کرد بنده نمیخواهم اینجانکلیف تعیین کنم برای کسی باید بنشینیم و بحث کنیم این رویه‌ایکه ما شروع کردیم و فراموش کنید که شما اکثریت هستید ولی اکثریتی که با آزادی نامنتها و نامحدود کار را شروع کرد بدیکتاتوری و فساد نامحدود کار را خاتمه داده در تمام دنیا از زمان کلیله و دمنه خاطر نشان هست که گفته هر کس و هر اجتماع که بحکومت مطلق رسید تمایل طبعش بفساد خواهد گراشد برای این که شما طالب چنین چیزی نیستید برای اینکه ما حکومت مطلق را قبول نمیکنیم شما که همکار ما هستید شما که نماینده ملت هستید شما که انشاءالله آفتاب زنده خواهید بود که جانشینان شما بیایند و اینجا بنشینند و بگردار شما صحنه بگذارند بیایند آنچه ما در مجلس داریم میکنیم راهی ببندید جناب آقای الموتی انصاف اکثریت فعلی - بی نظری ریاست مجلس حاضر مطرح نیست آمدیم اکثریتی ریاست را از خودش انتخاب کرد با آئین نامه داخلی فعلی ما چه چیزی میتواند مانع آن شود (دکتر الموتی - اشکالی ندارد در تمام ممالک دنیا هست و حق اکثریت است) بنده شما را متهم نکردم (دکتر الموتی - این حق اکثریت است که بهر کس میخواهد رأی بدهد) چنین چیزی نیست لذا... (قراچورلو این فلسفه شما قابل قبول نیست) لذا عرایضی را که بنده مطرح کردم امیدوارم در حال حاضر مورد توجه قرار بدهید و اطمینان دارم اگر این مطالب در وضع فعلی بدل شنوندگان نشینند بیقین روز بیکاری و برکناری و احساس ناامنی آن موقع میگوئید که این مطلب را خود ما صحه گذاشتیم و چه اشتباهی کردیم این قانونی که در اینجا تصویب شد و فرمودند که ماده يك آن خلاف آئین نامه نبوده بخلاف آئین نامه تصویب شده بجهت آنکه نمایندگان مجلس هر يك حق دارند در مورد هر ماده نظر و پیشنهاد بدهند این نظر و پیشنهاد در شور اول با دادن پیشنهاد هائی که بشور دوم میروند حقشان محفوظ است اگر مخالفش بودند در کمیسیون بین الشوریین پیشنهاد های متقابلی میدهند و میروند توضیح میدهند ولی وقتیکه کمیسیون

مجلس در شور دوم متن شور اول را بردارد متن غبارت پیشنهاد را هم تصویب نکند و از طرف خودش مطالب دیگری بگذارد بیقین برای نماینده مجلس امکان اظهار نظر و پیشنهاد متقابل برای آن مصوبه غیر قانونی کمیسیون باقی نمی ماند ما این کار را کردیم و رأی محترم اکثریت هم قاطع این بحثهاست (اهری - در این کمیسیون قطعاً این کار انجام نشده) ولی بخاطر بیایرید که اگر قرار باشد با این نحو امورات ما پیدا کند بنده شخصاً معتقدم که مانع طبق پیش بینی های قانون اساسی برای مصلحت ملت عمل کرده ایم نه طبق ممالک مترقی و آزادی که اصول تحزب را انتخاب کردند (نمایندگان اقلیت - صحیح است) (نمایندگان اکثریت - صحیح نیست) یا صحیح نیست یا صحیح هست این مطالب در اینجا میماند خارج از این تعصبات محیط خودتان مذاقه بفرمائید و قضاوت بفرمائید (نمایندگان اقلیت - آفرین) (دکتر الموتی - مذاقه کردن که آفرین ندارد) برای اینکه در انتخاب هیأت نظارت بر اندوخته اسکناس در آئین نامه پیش بینی برای امکان صحبت نمایندگان نشده بنده از کلیات همین لایحه که بهمین جامه ربوط میشود استفاده میکنم و بعرض میرسانم که در همین قانونی که تصویب کردید پیش بینی فرمودید طبق ماده ۱۷ که يك هیأتی نظارت بکند و آن مبلغی که اسکناس منتشر میشود صد درصد این مبلغ پشتوانه‌ای باشد که این پشتوانه طبق ماده ۵ متفاوت است ۶ مورد طلاست ۱۰ مورد از زهای مختلف است ۱۱ مورد اسناد است که اینها همه احتیاج دارد بر اینکه متخصصین و اشخاص صالح باین ارقام رسیدگی کنند....

نایب رئیس - جناب رامبد وقت حضرتعالی تمام شده اگر باز هم فرمایشی دارید بر طبق ماده ۷۳ باید رأی بگیریم که اگر مجلس موافقت کرد باز هم صحبت بفرمائید چند دقیقه وقت برای صحبت احتیاج دارید؟
رامبد - ده دقیقه.

نایب رئیس - خانها و آقایانیکه موافقت آقای رامبد ده دقیقه دیگر صحبت بفرمائید خواهش میکنم قیام فرمائید (اکثر برخاستند) تصویب شد. بفرمائید.

رامبد - بنده وظیفه دارم نهایت سپاسگزار باشم و بحثی که مطرح بود تکرار نمیکنم اسائه ادب نه فرود

نه به جمع به هیچکس نبود موضوعی بود که تقاضا کردم مورد مذاقه خودتان قرار بگیرد همانطور که آئین نامه‌ها و قوانین در هر انقلابی تجدید نظری شود و در هر انقلابی هر فرد در راه مصالح اجتماع باید فداکاری کند تقاضا کردم تمام را خودتان مذاقه بفرمائید و صرف نظر از اکثریت و اقلیت موجود اگر این اصول را بفع مسلکت می بینید در آن تجدید نظر کنید لذا در ضمن این اشخاص که جمعاً

۹ نفر هستند دو نفر از مجلس شورای ملی و دو نفر از مجلس سنا پیش بینی شده این دو نفر نسبت به صلاحیت علمیشان همانطور که عرض کردم نیست بلکه بخاطر اینست که افراد ملت افراد حزبی. حزب اقلیت و افراد غیر حزبی همه بدانند که در این جمع دو چشم از طرف آنها ناظر است که اگر مطلب خلافی باشد بصورت گزارش در مجلس مطرح می شود ما اگر آمدیم این دو نفر را یا از اقلیت یا از اکثریت فرق ندارد از يك حزب واحد انتخاب کردیم خاصه آنکه این حزب واحد حزبی باشد که خود پشتیبان دولت است و دولت هم آنچنان دولت حزبی باشد که قاعدتاً در آن حدی که مقدور است مقاماتش را از افراد حزبی انتخاب میکند خودتان انصاف بدهید دیگر نظارتی باقی میماند؟ بحثی پیش می آید؟ مقابله افکار و نظریاتی باقی میماند؟ (کمالاتی - بر مبنای تهر اکثریت باید باشد و هست و درست است) اینست که از همین الان پیشنهاد می کنم اولاً طبق پیشنهادی که تقدیم خواهد شد آئین نامه مجلس شورای ملی و بدنیال آن قوانین دیگری که امکان رشد احزاب را به معنی و مفهومی که نظر مبارک شاهنشاه و خواسته شما نمایندگان محترم و مصلحت ملت ایران است نمیدهد در آنها تجدید نظر بکنیم قسمت دوم در مورد همین هیأت نظارت بدون اینکه امتیازات مالی مورد نظر باشد و اصولاً پیشنهاد می کنم شرکت نمایندگان در این قبیل جلسات بدون دریافت امتیاز مالی باشد بدلیل اینکه نماینده با قبول مقرری افتخاراً تمام وقتش را در اختیار خدمت ملت گذاشته

دیگر گرفتن این وجوه با وضعی که مملکت ما دارد و بسا اصلاحاتی که در طبقات مختلف پیش می آید يك پول زائدی است بدون اینکه این بحث را دنبال کنیم در هر حال ما امتیاز و حق جلسه‌ای تقاضا نداریم اگر هم آن دو نفر شایستگان اکثریت به لحاظی که مورد نظر مبارکشان است

بایستی انتخاب بشوند برای جلب اعتماد ملت ایران از پشتوانه اسکناس خودش و برای جلوگیری شایعاتی که ممکن است مخبرین منتشر کنند که حزبی که خود تعیین کننده و دولت خود جمع آورنده آن افراد است این دو نفر باید از طرف ملت یا از طرف حزب دیگر باشد این شما و این آزمایش انصاف شما بنده باز هم از وقتی که لطف کردید تشکر می کنم.

نایب رئیس - آقای دکتر الموتی بفرمائید.

دکتر الموتی - بنده قبل از اینکه وارد بحث بشوم ماده ۱۰۸ آئین نامه داخلی مجلس را قرائت میکنم برای اطلاع دوست بسیار عزیزم جناب آقای رامبد عرض میکنم که کلیات آخر مثل بودجه نیست که بشود همه چیز را مطرح کرد ماده ۱۰۸ - پس از خاتمه شور در ماده واحده یا مواد هر يك از نمایندگان بعنوان شور آخر در کلیات میتواند دلایلی را که بطور کلی در رد و قبول لایحه یا طرح دارد اظهار نماید. (رامبد - خودتان يك دفعه دیگر بخوانید) خوانده ام چندین دفعه خواندم مطالبی که فرمودید بهیچ وجه من الوجوه با لایحه ارتباط نداشت جز قسمت آخرش در مورد هیأت نظارت اندوخته اسکناس هم که امروز مطرح می شود شما فرمائید بفرمائید ما هم حرفمان را میزنیم جناب آقای رامبد این مطلب را چند مرتبه فرمودید یا باید دمکراسی را قبول کنید یا نکنید اگر قبول کردید باید حکومت عدد را هم قبول کنید اگر قبول ندارید بر اساس تز خودتان در حوزه انتخابیه خودتان بر اساس رأی اکثریت و کیل شدید و حائز اکثریت شدید چطور آنجا که انتخاب میشود این دمکراسی را که عدد است قبول دارید ولی بمجلس که می آید عدد را قبول ندارید این را از حزب مردم شروع کنید تری که شما دارید اگر در حوزه‌های حائز اکثریت بودید بگوئید کرسی را به کسی می دهیم که رأی اقلیت دارد.

رامبد - حکومت عدد با حفظ حقوق اقلیت، تجلیلی که از کوروش کردید بهمین خاطر بود.

دکتر الموتی - بهر صورت تمام مطالبی که اینجا فرمودید خلاصه اش در يك جمله بود که اکثریت موافقت کند و يك ناظر به اقلیت بدهد و ما چون معتقدیم ضابطه

دمکراسی عدد است هر زمان نه ما هر کس که اکثریت دارد حاکم است حکومت حکومت اکثریت است اینجا هم مثل تمام کشورهای دمکراسی نمی توانیم بنشینیم ما ۲۲۸ نفر و بگوئیم رأی خود را بناظر اقلیت میدهم ما اینکار را نمی کنیم آئین نامه صریح است قانون اساسی صراحت دارد در همه کشورهای دمکراسی هم می بینید چند روز قبل در آلمان صدراعظم آلمان با دو رأی زیادتز دارد امروز حکومت می کند چند بار این مطلب را فرمودید خوب است حزب مردم يك طرح تازه تهیه کند و این ضابطه اصلی را که در تمام کشورهای دمکراسی قابل قبول است تغییر بدهد چند بار فرمودید بعنوان وکلای انقلاب بعنوان اعضای کمیسیون دارائی من جداً ناراحت هستم که جنابعالی چرا اولاً صلاحیت خود و دوستان خودتان را نفی می کنید شما وکیل ملت هستید (رامبد - شما عار دارید که وکیل انقلاب هستید؟) وکیل انقلاب بودن یا بعنوان وکیل انقلاب بودن فرق دارد (رامبد - این عنوان را قبول ندارید؟) بعنوان کمیسیون دارائی نیست کمیسیون دارائی کمیسیون دارائی است نماینده انقلاب نماینده انقلاب است بعنوان اقلیت است ملت ایران بما رأی داده بهم ما مالمانجا نشسته ایم ما اقلیت و اکثریت انتخاب شده ایم بر اساس ضابطه عدد خودمان صلاحیت خودمان را نفی نمی کنیم از جنابعالی انتظار داریم که نیاید اینجا و خدای نکرده کلماتی بگوئید که ممکن است در قلبتان اینطور نباشد ولی ممکن است اینطور استنباط بشود این درست نیست مجالسی که بعد از انقلاب تشکیل شده اند خدمات ارزنده ای به انقلاب ایران کرده است طبقه کارگر و کشاورز و روشنفکر و همه طبقات قوانین مترقی و ارزنده ای از این مجالس گذشته چرا ما يك کلماتی که نیت هم شاید نداشته باشیم بگوئیم و به آن اصل لطمه بزنیم میفرماید آزادی اتخاذ تصمیم ما نداریم عین کلماتی که فرمودید من یادداشت کردم چه کسی چنین حرفی میزند؟ چرا آزادی اتخاذ تصمیم نداریم شامل این که زیاد با سیستم حزبی نمیگویم آشنائی ندارید شاید فکر می کنید باین صورت درست نیست ولی امروز در مملکت ما یکی از بزرگترین توفیق هائی که نصیب ملت ایران شده وجود سیستم حزبی

ماست (صحیح است) این سیستم حزبی متعلق به حزب ایران نوین تنها نیست متعلق به حزب مردم و سایر احزاب هم است اینجا سیستم يك حزبی نیست سیستم يك حزبی در مملکت ما بهار آده شاهنشاه که فرمودند محکوم است (صحیح است) اینجا سیستم چند حزبی است .

رامبد - با این ترتیب ما خودمان را گول میزنیم.
دکتر الموتی - شما ممکن است ولی ما خودمان را گول نمیزنیم این اعتقاد ماست وجود احزاب سیاسی در این مملکت بخصوص در دوره انقلاب منشاء خدمات ارزنده ای بملت ایران شده (صحیح است) و این مورد تأیید ملت ایران است شما ایادتان است در همین مجلس وقتی يك لایحه ای می آمد بعلت نبودن سیستم حزبی چه آنا رشیستی در لوايح حکومت می کرد هر کسی هر پیشنهادی میداد بدون مطالعه و دقت تصویب می شد البته شخصیت های بسیار ارزنده ای هم در آن مجالس بودند ولی بعلت آنکه مشخص نبود که چه مسائلی مطالعه شده بآن وضع درمی آمد ما الآن گاهی باتمام مطالعاتی که میکنیم در جلسه علنی که می نشینیم اقلیت و اکثریت که پیشنهاد میدهند می بینیم بعضی از آنها پیشنهاد خوبی هم هست ولی نمیتوانیم روی آن تصمیم بگیریم گرفتارهای زیادی پیش میآورد ولی میروید کمیسیون بررسی میشود این لایحه ای که امروز در مجلس مطرح است بعد از طرح در حوزه های پارلمانی فراکسیون . کمیته مرکزی . جلسه علنی . شور اول و دوم و جلسات مختلف هر نماینده ای بایک لایحه درده جامه صاف می شود مطالعه می کند نظر می دهد پیشنهاد میدهد و باتمام این مطالعات هست که ما اظهار نظر میکنیم لایحه و پیشنهاد را قبول یارد می کنیم پس این درست نیست که ما بگوئیم در این مسائل مطالعه و بررسی نمی شود غور نمیشود . می شود خیلی دقیق میشود راجع به جناب دکتر رشتی صحبت فرمودید بی انصافی کردید جناب دکتر رشتی یکی از شخصیت های ارزنده و دانشمند و مطلع کشور ماست (صحیح است) ما از اطلاعات علمی ایشان استفاده می کنیم در کار مملکت در کار حزب و پارلمان میخواهم بگویم بفرمائید چه کسی را می توانید معرفی کنید مثل دکتر رشتی باین تحصیلات و این اطلاعات برود در هیأت نظارت آندوخته اگر يك وقت پیش خودمان نشستیم و

گفتیم که برویم و يك مطلبی را در مجلس عنوان کنیم شاید یکی از نظارت اسکناس را به حزب ما بدهند این درست نیست در مجلس انقلاب هم این نوع مسائل مطرح نیست شما همه مورد احترام ما هستید ما با هم يك کار مشترک عمومی داریم قانونگذاری بصورت صحیح ما و شما عضو در حزب هستیم ممکن است از نظر حزبی اختلاف سابقه زیاد داشته باشیم ولی در مصالح کلی مملکت کرا را نشان دادیم و نشان دادید که هماهنگ هستیم ولی نباید در این قبیل مسائل ما بیائیم يك نماینده حمله کنیم این بنظر من صحیح نیست و نباید در مجلس انقلاب چنین امری باب بشود فرمودید که اگر اکثریت اعتبار نامه ما را رد کرد الحمدالله که رد نکرد برای این که ما صلاحیت شما را قبول داریم و کار انتخابات را قبول داشتیم و اساساً عرض کردم باین ضابطه عدد را که در هر دمکراسی ها و پارلمان ها وجود دارد یک دفعه برای همیشه بیائید بگوئید که قبول ندارید ولی ما این ضابطه عدد را قبول کردیم مثل همه دمکراسی های دنیا اعتقاد داریم و عمل می کنیم می فرمائید آئین نامه عیب دارد يك مقدار تقصیر جناب فخر طباطبائی و بنده است يك مقدار اصلاحات بود که بعد از جلسات متعدد بعضی مواد را اصلاح کردیم باز هم اگر نظراتی بنظرتان می رسد در بهبود وضع پارلمان پیشنهاد بفرمائید مطرح می شود اما ضابطه عدد بهم نمی خورد ممکن است روزگاری خود شما حکومت بشوید چه ضابطه ای وجود دارد که يك حزب بیاید حکومت کند و يك حزب حکومت نکند تنها ضابطه ضابطه عدد است در همه جای دنیا (کمالاتی - همین معنی دمکراسی است) به عقیده جناب کمالاتی همین دمکراسی است ما عقیده خودمان را می گوئیم و عقیده ها هم محترم است در همین مملکت خودمان حزبی هم هست از شما اقلیت تر و شما در مقابل آنها اکثریت هستید شما نسبت به آنها چه روشی پیش گرفته اید (دکتر بیگلری - نظرشان این است که برعکس بشود) تا ما نیست شما پیش بگیریم ، مطالعه کنید ، ببینید آن چند حزب دیگر که در مملکت وجود دارد و شما در مقابل آنها تعداد بیشتری دارید در مقابل آنها بنظر خودتان چه روشی اتخاذ فرمودید و تر جنابعالی در

مورد استفاده قرار بگیرد (احسنست) .

نایب رئیس - آقای فرهادپور بفرمائید .

فرهادپور - همکار محترم لیبر اکثریت عددی مجلس در مقدمه فرمایشاتشان باستناد آئین نامه ایرادی گرفتند که خودشان هم مرتکب همان ایراد شدند (دکتر الموتی - بناچار) و اگر بنده هم بناچار به پیروی از ایشان از آئین نامه عدول کنم و خدای نکرده مطالبی خارج از آئین نامه عرض کنم انشاء الله مورد ایراد ناسطه مدی قرار نخواهم گرفت آنچه که ما می کنیم ایراد است و آنچه شما بکنید اگر ایراد هم باشد می نشیند و پا می شوید و آنرا قانون می کنید و دیگر ایراد نیست . (کمالاتی - اینطور نیست تخطئه نکنید قانونگذاری را) بنده هم ذلم از جنابعالی آقای کمالاتی بیشتر می سوزد برای سیستم قانونگذاری (اکبر مسعودی - فکر نمی کنم) هر کس سوزش دل خودش و اندازه اش بدست خودش

است و خودش میدانند شما چه میفرمائید بحث بین بنده و ایشان است، بهر حال لیدر اکثریت فرمودند، در خارج از کلیات بنده هم بخودم اجازه میدهم مطالبی عرض کنم. دمکراسی بمعنی واقعی حکومت مردم بر مردم است که تحققش جز از طریق انتخاب نماینده غیر ممکن است بنابراین کسانی که در دنیا معتقد با آزادی و معتقد به دمکراسی و معتقد به حقوق فرد، در دخالت در سر نوشت خودش هستند اصل حزب و اصل انتخاب نماینده و اصل قوه مقننه را پذیرفتند باین معنی که مجلس مرکب است از نمایندگان مردم که حق دارند بر سر نوشت خودشان مداخله داشته باشند این پذیرش در دنیائی که از دمکراسی صحبت می کنند بدو کیفیت کاملاً معایر جنبه عملی پیدا کرده دمکراسی در سیستمهای چند حزبی در کشورهای دمکرات آزاد سیستم دمکراتیک یک حزبی، در سیستمهایی که یک حزب بر آنها حکومت می کند و ماکه در دنیای آزاد در سایه رهبری شاهنشاهی آزادیخواه زندگی می کنیم سیستم یک حزبی را بصورت دیکتاتوری اقلیت حزبی بر اکثریت ملتی همیشه توصیف می کنیم و توضیح می دهیم و بهمین دلیل سیستم یک حزبی را مردود می شناسیم (کمالاتی - این رویه اکثریت است) و زیر بارش نرفتم اما دوستان عزیز اجازه بفرمائید اگر در سیستم چند حزبی متأسفانه ما بهمان نتایج یک حزبی برسیم خودمان را گول زدیم این صحیح نیست که فکر کنیم چون یک اقلیت ۳۷ نفری در مجلس هست یا یک حزب اقلیت هست ماکه بدلیل گفته خودتان در صورت مذاکرات مصوبات فراقسیون برای شما در مجلس از نظر انضباطی ایجاد وظیفه می کند که آنرا در مجلس رأی بدهید و به اصطلاح خودتان با این اکثریت عددی در اینجا منطق مخالف را رد کنید اینرا سیستم چند حزبی نمی گویند اگر بخواهید چنین چیزی بگوئید خلط بحث کرده اید، آنچه بصورت قانون برای مردم و افراد ملت واجب الاطاعه است مصوبه مجلس ایست یعنی ماکه اینجا نشسته ایم بایستی از منطق تبعیت کنیم اگر قبلاً تصمیمی گرفتیم و آمدیم در اینجا پیاده کنیم آن تصمیم را پس چه فرق می کند بگوئیم یک حزبی اکثریت دارد ۲۲۸ نفرند در فراقسیون خودشان هم بکدست

بنشینند و یک مطلبی را تصویب کنند بمجلس هم می آید غیر قابل تغییر است پس خدای نکرده مصوبه کمیسیون را قانون تلقی کنیم چنین مطلبی در سیستم دمکراسی بنظر من پایه های بسیار خطرناکی دارد من یک نمونه و شاهد خدمتتان عرض می کنم حتی دستگاههای خبری رسمی شما غروب روز سه شنبه گفتند این لایحه تصویب شد و دو ناظر اندوخته اسکناس هم انتخاب شد (مهندس صائبی - اشتباه خبرنگار دلیل اثبات بیانات جنابعالی نمیباشد) چرا چون می دانستند دستگاه خبری رسمی که هر چه شما در فراقسیون تصویب کردید می آید اینجا رویش می ایستد و اکثریت عددی هم که دارید آنرا تصویب می کنید (یک نفر از نمایندگان - فراقسیون ما منضبط است) (دکتر فروزین - در روزنامه ها نوشته بودند) بنده هم از تلویزیون دیدم و هم از رادیو شنیدم و پروژنامه ها هم ایراد ندارم چون من بشکل کار روزنامه ها از نظر اینکه خبر بیجا برسد واقفم چون آنها باید تا ساعت ۱۱/۵ خبر را چاپ کنند و الا روزنامه عصر نمی تواند منتشر شود ولی دستگاه خبری رسمی مملکت که در ساعت ۹ بعد از ظهر خبری را پخش میکند می تواند خبر را بطور واقع بدهد. این جزو عادت شده که آنچه شما قبلاً تصویب کردید میدانند که اینجا هم تصویب می شود و این عادت همان اساس سیستم یک حزبی است (دکتر المونی - اشکالش چیست؟) دوستان عزیز ما بنابه پیروی از نیت رهبر مملکت اصل چند حزبی را پذیرفته ایم و منافع این مطلب را قبول کرده ایم اگر حضور اقلیت را نافع تشخیص دادید باید در تمام موارد عمل کنید چرا برای نظارت بر امر اندوخته اسکناس به اقلیت رأی نمیدهد این چه لجی است ماکه بشما اعلام کردیم که ما بهیچ وجه ...

دکتر انوشیروانی - این حرفها را نزدیک اقلیت باید مطالب اساسی را بگوید.

نایب رئیس - آقای فرهادپور مسئله انتخاب ناظر بر اندوخته اسکناس مطرح نیست.

فرهادپور - بنده نسبت بگذشته و رویه سابق عرض می کنم بنده بهیچ وجه در این مورد قصدم به نتایج کار نیست از نظر مادی بنده میگویم وقتی ما اساس چند حزبی را پذیرفتیم وقتی حضور اقلیت را در تمام مجامع و اجتماعات

انتخابی که برای رشد دمکراسی ما و برقراری تکامل دمکراسی در جامعه ما واجب و مفید است پذیرفتیم همه جا بایستی معتقد باین باشیم که اقلیت بایستی حاضر باشد نظارت کند و شرکت داشته باشد (دکتر دادفر - اگر اقلیت نبود چه؟) آقای دکتر دادفر خیلی خوشحالم که آنچه آرزویان است و در مغزتان است بصورت اگر مطرح فرمودید بدنبال این هستید که اقلیت نباشد ولی پافشاری ما موجب آن شده که اقلیت هست و خواهد بود و اگر بمعق اجتماع بروید می بینید اقلیت در اجتماع چه ریشه ای دارد و چه موقعیتی دارد و چه حدی دارد بهر حال دوستان من بهیچ وجه جنبه تعصب و جدل ندارم اگر شما وجود اقلیت و فکر اقلیت و راهنمایی اقلیت را آنهم اقلیتی چنین منصف که ما بهیچ وجه برخلاف آنچه شما انتظار دارید با هر چه دولت بیاورد خود را موظف به مخالفت نمیدانیم و برخلاف رویه شما که هر چه مامی گوئیم موظف به مخالفت هستید ما آنچه اینجا مطرح میشود بارها دیده اید و بکرات امتحان کرده اید که هر جا از طرف دولت مطلبی آمده است که بنظر ما مفید بوده است و ایرادی نداشته است ما هم صد درصد از آن مطلب به مصلحت جامعه و مملکت و ملت پشتیبانی کردیم، شما لوابیجی دیدید آقای مظهری خیلی معذرت میخوام هنوز شاید مرکش خشک نشده باشد لایحه ای که باتفاق آراء تصویب شد لایحه آموزش و پرورش شما آنجا دیدید که اقلیت آنقدر انصاف دارد که از دولت خدمتگزار مملکت و دولت مأمور و موظف از طرف اعلیحضرت به انجام وظیفه، آنجا که لازم باشد و مصلحت باشد آنجا که پای خیر و مصلحت مملکت باشد ما از حمایت دریغ نکردیم (دکتر دادفر - پس امکان اینکه در یک جلسه اقلیت نباشد مقدور است) اقلیت چراغی است جلوی پای شما در روز احتیاج باین چراغ ندارید ولی در تاریکی شب باید از این چراغ استفاده کنید و چون همیشه روز نیست قبول داشته باشید که لا اقل بانغیر فصل تعدادی از ساعات را او بهمان نسبت در صدی از مطالب را محتاج برانمائی و چراغ اقلیت هستید (دکتر عدل - چراغ موشی است) من نمیدانم جنابعالی که وضع زندگیتان ایجاب نمی کند که چراغ موشی در منزلتان باشد آنرا در کجا دیده اید؟ (دکتر

انوشیروانی - در حوزه انتخابی ایشان) متأسفانه نتیجه عمل شما این است که در حوزه انتخابی ایشان از چراغ موشی استفاده می کنند ولی مامعتقد هستیم باید از نیروی برق استفاده کنند بهر حال مطلب اساسی تراز آن است که بشوخی و بحث بین الاثنین بگذرد اگر به سیستم چند حزبی معتقدید به منطق مطلب تسلیم بشوید و قبول داشته باشید که اکثریت رأی هیچوقت نمیگویم عددی شما آنچه که منطقیست قویتر است در این مجلس و در این مکان و باین تشریفات جنبه قانونی پیدامی کند بنابراین بصرف اینکه بگوئیم ۲۲۸ نفر هستیم و هر چه تصمیم گرفتیم در اینجا آن قانون میشود این رویه و سنت صحیحی نیست نه امروز برای شما و نه در آینده برای هر دسته ای که اکثریت باشد بنده توضیحات دوست عزیزم آقای راجد را واقعاً تأیید می کنم و بر اساس سیستم حزبی اگر منطق نداشت بیان نمی شد باین دلیل عرض میکنم که آقای دکتر المونی فرمودند که در مجلس های قبلی که نمایندگان فردی بودند یک آثار شیمی بود و چه بنده بستی بود و چه بود و چه بود و یک نظامات و مقرراتی بود ولی حالا که مجلس از سیستم حزبی پیروی می کند بایستی به بینیم که آیا آن نظامات و مقررات با این سیستم چند حزبی تطبیق دارد یا ندارد تا بر اساس تجدید نظر در این آئین نامه رویه ای بگذاریم که نه شما مجبور باشید از تعصبات عددیتان کوتاهی کنید و باین بیانید (دکتر دادفر - طرحی اگر دارید بدهید) و نه حقوق اقلیت هراقلیتی پایمال بشود و از بین برود اما یک مسئله ای فرمودید آقای المونی بنظر بنده دوست عزیز من آقای رامبد آنچه گفتند بهیچ وجه تخطئه نبود ما نمایندگان چون نماینده دوران انقلاب هستیم عنوان نماینده انقلابی داریم بنابراین اگر عنوان کردند که عنوان نماینده انقلابی داشتن بهیچ وجه تخطئه نیست (اکبر مسعودی - تمسخر بود) تمسخر را جنابعالی احساس کردید ما چنین چیزی احساس نکردیم اگر جنابعالی در خودتان حالتی احساس می کنید و تعبیر تمسخر میکیند (اکبر مسعودی - حالتی را احساس نمی کنم به تمسخر گفتند) بنده به ضرس قاطع میگویم همه نمایندگان ملت ایران هستند و نماینده ملت ایران بعد از انقلاب عنوان نماینده انقلابی دارد و آرزوی من این است که همه شایستگی این عنوان را داشته باشیم.

نایب رئیس - نمایندگان محترم بطوری

که ملاحظه فرمودید از اکثریت و اقلیت در کلیات بیشتر بحث آکادمیک دموکراسی و سیستم حزبی را فرمودند بنابراین آقای ایمان زهرانی جنابعالی بیاناتتان در کلیات آخر این گزارش باشد بفرمائید.

ایمان زهرانی - با اجازه جناب آقای رئیس و همکارانم همانطوریکه جناب آقای رئیس فرمودند مطالب من شاید چند موردی را جمع بمسائل بانکی و پولی است و علت آن شاید این است که بیش از ۲۵ سال من تجربیات کارمندی بانکی را داشته‌ام و چند سالی هم قانون قبل را در شورای پول و اعتبار بعثت عضویت در آن شورا عمل کردم و این قانون جدید را با آن مقایسه کردم و واقعاً این چند روزی که مسا جلسات داشتیم به تصدیق همکاران اقلیت و اکثریت که تشریف داشتند بعضی مواقع از ۹ صبح شروع میشد و تا ۷/۵ بعد از ظهر که خود اقلیت هم تشریف داشتند ادامه پیدا میکرد و این بسیار برای من بیش از گذشته علاقمندی بوجود آورد و پیشنهادهایی دادم چون پیشنهاد دهنده بودم خواستم با مقایسه قانون قبلی و علت اینکه در این لایحه پیشنهاداتی داده‌ام مطالبی بعرض برسانم.

در گذشته مطالعه‌ای روی بانکهای آمریکائی یا بانکهای فرانسوی مخصوصاً از نظر احتیاجاتی که ما داشتیم که آنها چه نظام و آئین‌نامه‌هایی دارند و چه تجربیاتی دارند انجام شد و مسئله‌ای که اینجا بچشم میخورد مسئله‌ای است که يك حالت دمکراتیک در این قانون کاملاً ظاهر است قانون قبلی همانطور که همکاران عزیز و متخصصین فن اطلاع دارند در شورای پول و اعتبار با اینکه افراد مختلف از وزارتخانه‌ها آنجا بودند و مطالبی را تصمصیم میگرفتند و تصویب میکردند آن حالت دمکراتیک را نداشت اکنون ملاحظه میفرمائید باین قسمتی که بنام شورای عالی بانک بوجود آمده و شورای پول و اعتبار هم بنحو دیگری انجام وظیفه میکند يك مسئله‌ای بچشم می‌خورد که ما در شرایط انقلاب اگر هستیم باید قوانین ما هم با آن منطبق باشد و علت اینکه این لایحه با این شرایط تصویب شد بعثت همین علاقمندی بود که رئیس عزیز فراکسیون ما مطرح فرمودند که بیش از ۲۰۰ پیشنهاد رسیده بینید این ۲۰۰ پیشنهاد در این کمیسیون‌ها بحث شد و می‌خواهم بگویم این پیشنهادها

و بحث و مطالعه در آن يك روحیه انقلابی بکمیسیون ما می‌داد وزیر دارائی و رئیس بانک مرکزی ما و صاحب نظران در آنجا بودند و جقدر بی‌نظر، من در این جا می‌خواهم تشکر کنم پیشنهاداتی که ما می‌کردیم وزیر دارائی با حوصله مطالعه می‌کردند و نظریات خودشان را می‌گفتند و آقایان هم میگفتند و پیشنهادها یا قبول می‌شد یا رد می‌شد و همین طور رئیس بانک مرکزی با يك حوصله و با يك ایمان و عقیده‌ای در این جلسه نظریات خودش را می‌گفت و این جای تشکر است اما بطور مختصر و برای این که بیشتر وقت مجلس را نگیرم بنده می‌خواهم بگویم در شرایط فعلی اثر وجودی بانک مرکزی در ایجاد يك رشد مداوم و مطلوب اقتصادی آن قدر مهم است که بعقیده بنده ضعف چنین دستگاه یعنی نبود ابزار کار در يك کارخانه است.

در زمان‌های دور توزیع اعتبار بین بانک‌ها و مؤسسات خصوصی رایج و آزاد بود و همیشه این نبود کنترل ایجاد تورم در بازار نموده و سبب فلج اقتصادی میگشت پس آنچه سبب حجم نامتعادل پول در بازار است وجود يك توزیع اعتبار بیش از حد جذب است نه انتشار اسکناس و همیشه بانک مرکزی روابط بین موازنه پرداختهای خارجی و حجم پول در گردش را در نظر می‌گیرد و یکی از علل توجه دولت بقانون جدید پولی و بانکی کشور احتیاج شرایط زمان انقلاب است.

همانطور که در بالا گفته شد بنظر اینجانب در آمد ارزی زیاد که پرداختهای خارجی را تسهیل میکند لازمه آن افزایش اعتبار در گردش است که نتیجه آنها خوشبختانه در هر صورت تولید زیاد و افزایش در آمد ملی و رشد اقتصادی کشور است.

بعقیده این جانب باید بانک مرکزی دارای آنچنان قدرت قانونی باشد که بتواند با تاکتیکهای مربوط بخود نظام و کنترل حجم اعتبارات کشور را در دست داشته باشد و در واقع بانک مرکزی میزان الحرارة است که هر آن تب پول را در بازار اقتصاد کشور معین میکند و بهترین ابزار کار آن قوانین پولی و بانکی مدبرنی است که در دست اوست بانک مرکزی برای تعادل اعتبارات مصرف بخش دولتی و بخش خصوصی از طریق افزایش

و کاهش نرخ تنزیل استفاده میکنند اگر بموقع این روش بکار برده شود رشد تولیدات نسبت معین و لازم و اجرای نظم قانون عرضه و تقاضا همیشه پایرجا است و بانکهای خصوصی از نظر تنزل مجدد مجبور هستند با افزایش و کاهش اعتبارات خود را منطبق با این سیاست بگردانند. بانک مرکزی با تعیین نسبت دارائی های آبی و بدهیهای دیداری بانکها کنترل اعتبارات و تعادل سپرده‌های دریافتی و موجودی نقدی بانکها را در دست میگیرد ضمناً بانک مرکزی موظف به نگهداری و جوجه دولت است و این خود رقم بسیار بزرگی است و در تنظیم اعتبارات و اثرات آن بسیار مؤثر است.

همانطور که میدانیم بانک مرکزی در تحرك سرمایه‌های خصوصی از طریق اوراق قرضه و اسناد خزانه و همچنین در جلب سرمایه‌های خارجی رل بسیار مهمی را بازی میکند.

انشاء الله بانک مرکزی در برنامه پنجم باید سیاست ارشادی گرایش و تنظیم برنامه ریزی پنجم را در يك چهارچوب منطبق با احتیاجات مملکت نموده موفق به يك افزایش چشمگیر رشد اقتصادی ناخالص ۲۰٪ گردد اما من می‌خواهم يك مطلبی را که نظر خودم هست عرض کنم که جلب سرمایه‌های خارجی مربوط به تثبیت سیاست اقتصادی و تثبیت سیاست مملکت است و اگر این باینصورت باشد میتواند جلب سرمایه‌های خارجی بکند خواستم توجه همکاران محترم را باین نکته جلب کنم.

نایب رئیس - چون نظر دیگری در کلیات آخر لایحه نیست با اجازه خانمها و آقایان نسبت به مجموع مواد و کلیات آخر لایحه رأی می‌گیریم خانمها و آقایانیکه موافقت خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. لایحه برای تصویب به مجلس سنا ارسال میشود.

۶- اخذ رای و انتخاب دو نفر ناظر اندوخته اسکناس در بانک مرکزی ایران

نایب رئیس - در دستور امروز انتخاب دو نفر ناظر اندوخته اسکناس هست آقای دکتر الموتی فرمایشی دارید بفرمائید.

دکتر الموتی - از طرف فراکسیون پارلمانی حزب ایران نوین مأموریت دارم که بعرض مجلس محترم برسانم که کاندیدا های ما جناب آقای دکتر رشتی و جناب آقای ادیب سمعی هستند که در طی چند سالی که این وظیفه را بعهده دارند در کمال درستی و صحت انجام وظیفه کردند ضمن تقدیر از خدمات آنها استدعا میکنم که همه اعضای فراکسیون ما که همیشه یکپارچگی خودشان را نشان داده‌اند باین دو نفر کاندیدای مارأی بدهند خیلی متشکرم.

نایب رئیس - آقای رامبد بفرمائید.
رامبد - قبلاً تقاضای صحبت کرده بودم با استفاده از ماده ای که جهت توضیح و رفع اشتباه نمایندگان میتواند استفاده کنند بهیچوجه نسبت به جناب آقای دکتر رشتی اگر عبارت اینکه شما صلاحیت ندارید عنوان شد نیت من عدم صلاحیت شخصی نبود بلکه با توضیحی که بعداً عرض کردم معتقد حکومت حق اکثریت است و نظارت و وظیفه اقلیت (صحیح است) بنابراین اگر امری برای نظارت مورد نظر است خود بخود فردی از اکثریت نمیتواند در کار خودش نظارت کند نه اینکه جناب آقای دکتر رشتی از باب صلاحیت علمی، اخلاقی، شخصی نقضی داشته باشند اینچنین نیست جناب دکتر رشتی شما نظر مرا نسبت بخودتان میدانید و من خیال می‌کنم وقت مجلس را بیشتر از این نگیرم و اما فرمودید تعصبی نیست حالا هم با کمال انصاف و بزرگی و منطق فرمودید صحیح است نظارت حق اقلیت است و وظیفه اقلیت یعنی اقلیت باید بیابنده شما نمایندگان اکثریت بگویند منم که از دید نقسادی و کنجکاوای و مته به خشخاش گذاشتن مطالب را دیدم هیچ ایرادی در کار نبود شما دولت خودتان را بیشتر تأیید میکنید و اگر ایرادی بود و بعرض شما مجلسیان رسید شما خودتان آن ایراد را مورد قضاوت قرار میدید باین جهت از شخصی که خود بهیچوجه در هیچ امری داوطلب اسم و رسمی نیست مثل دانشمند کم نظیر آقای دکتر آزاد که نه تنها در محافل علمی داخلی بلکه در محافل بین المللی درباره کرسی شناخت اتم و تدریس علوم مربوطه ریاضی از اساتید درجه اول بین المللی است و مبانی اخلاقی ایشان همانطور که در ظرف مدت کوتاهی که در مجلس هستند

همه نمایندگان محترم فروتنی ایشان و بی اعتنائی ایشان را بمقامات صوری دیده اند بحضورتان عرضه میکنم بگذارید ملت ایران و دنیا ما را در یک صحنه نورانی ببینند و نسبت به عملمان که منطبق است یا تعصب مملکت است یا حزب حقیقت است یا منفعت قضاوت کنند ولی در مورد نمایندگان حزب مردم بهیچ وجه از هیچ مقرری اضافی در هیچ جلساتی استفاده نخواهند کرد (احسنت).

نایب رئیس - سه نفر بقدر قرعه انتخاب میشوند که بادیونفر از آقایان منشی هاشمهندس صائبی - دکتر وحیدنیا در اخذ و استخراج آراء نظارت بفرمایند.
(اقتراع بعمل آمد و آقایان بدر صالحیان، طلوعی، طباطبائی دیبا انتخاب شدند).

نایب رئیس - از آقایان خواهش میکنم تشریف بیاورند و در اخذ و استخراج آراء نظارت بفرمایند.

(اسامی نمایندگان به ترتیب زیر وسیله منشی (آقای مهندس صائبی) اعلام و در محل نطق اخذ رأی بعمل آمد)

- آقایان:** مهندس احتشام شهیدی - احمد - احمدی - اخلاقی - مهندس آریایی - مهندس اردلان - مهندس اسدی - لنگرودی - اسعد رزم آراء - اسلامی نیا - دکتر الموتی - دکتر امامی خوئی - خانم امیر ابراهیمی - امیر احمدی - دکتر شفیع امین - انشاء - دکتر انوشیروانی - اوحدی - اولیاء - اولیاء شیرازی - اهری - ایلخانی پور - ایمان زهرائی - دکتر بازگانی - بختیاری پور - بدرخانی - خانم دکتر آصف زاده - خانم ابتهاج سمیعی - بدر صالحیان - مهندس بدیعی - دکتر برادر - دکتر حیدرقلی برومند - بوداغ زاده - بوشهری - دکتر سعید بهادری - دکتر یحیی بهبهانی - دکتر حبیب الله بهبهانی - مهندس عنایت بهبهانی - دکتر بهزادی - دکتر زرین پور - دکتر زعفرانلو - دکتر زهرائی - سراج الدینی - خانم دکتر سرخوش - محمدرضا سعادت فرد - دکتر سعید - سعیدوزیری - خانم نیره سعیدی - دکتر سنگ - مهندس سهم الدینی شریفها - دکتر شکرانی - دکتر شمس - شیخ الاسلامی - صائب - مهندس صائبی - حیدر صائبی - دکتر صالحی - دکتر میروجیه الله صدر - صدقیانی زاده - خانم صفی نیا - دکتر صمد زاده - خانم دکتر صنیع - دکتر صوفی خلیلی - خانم ضرابی - ضیاء احمدی - خانم دکتر طالقانی -

- علی طباطبائی - طلوعی - دکتر غلامرضا عدل - مهندس فیروز عدل - عزیز مرادی - دکتر عسگری - دکتر علوم - غضنفری - فتوحی - دکتر بیت منصور - دکتر بیگلری - پدرامی - پروین - پزشکی - پسیان - دکتر پناهی - دکتر پیر - خانم پیرنیا - پیمان - دکتر تنکابنی - دکتر توانا - توسلی - دکتر جزایری - جعفری - مهندس اسمعیل جلالی - جندقی - جوانشیر - جهانشاهی - جهانی - دکتر حاتم - حق شناس - تیمسار حکیمی - حی - حیدری - خانقاهی - مهندس خسروی - دکتر خسروی کردستانی - تیمسار دکتر خطیب شهیدی - دکتر دادفر - داروئی - دشتی - خانم دکتر دولتشاهی - دولو - دیبیم - ذوالفقاری - دکتر راد - دکتر رشتی - دکتر رشیدیاسمی - حسام الدین رضوی - دکتر رفیعی - دکتر هنوردی - ریاضی - ریگی - مهندس عباس زاهدی - دکتر آزاد - محمد علی آموزگار - دکتر ابوالهدی لنگرودی - احتشامی - اخوی - اکبر - امام مردوخ - بختیار بختیارها - تژده - حکمت یزدی - اسماعیل خزیمه - دکتر رئیس - رامبد - ضیاء رضوی - مهندس رهبر - زهتاب فرد - ساگینیان - حاج کریم بخش سعیدی - علیقلی سمیعی - دکتر شریف امامی - عبدالحسین طباطبائی - طباطبائی دیبا - فخر طباطبائی - ظفر - فرهادپور - فضائلی - کشفی - دکتر محقق - دکتر موسوی - موقر مهندس فرخ - فروتن - دکتر فروزین - مهندس فروهر - فریدونفر - فیاض فاضلی - فیصلی - قاضی زاده - محمدولی قراچورلو - کاسمی - کسرائی - کلانتر هرمزی - کمالاتی - کمالوند - کورانلو - کورس - کیوان - دکتر لقمان ادهم - مافی - دکتر متین - مجد - محلوت زاده - محسنی مهر - دکتر مدنی - مرنودی - خانم مزارعی - اکبر مسعودی - دکتر مشایخی - مصطفوی نائینی - مظاهری - مظهری - دکتر معظمی - معیری - دکتر منتظری - دکتر موقی - مجید موسوی - موسوی ماکوئی - مهاجرانی - مهدوی اردستانی - میرافضل - ناروئی - ناصرزاده - دکتر نایبی - دکتر نجمی - مهندس نصر - دکتر نصیری - مهندس نظمی - نیکپور - نیکروش - دکتر وحیدنیا - دکتر وزیر - دکتر وفا - تیمسار همایونی - دکتر یزدان پناه - دکتر یگانگی (آراء مأخوذه و مهره های تفتیشیه شماره شد و نتیجه برقرار زیر اعلام شد)

مهره های تفتیشیه ۱۹۳ عدد .
آراء مأخوذه ۱۹۳ رأی
آقای دکتر رشتی ۱۸۶ رأی آقای ادیب سمیعی ۱۵۹ رأی و آقای دکتر آزاد ۳۱ رأی و آقایان اخلاقی ، مهندس فیروز عدل ، مهندس بدیعی هر یک يك رأی داشتند و يك رأی سفید .

نایب رئیس - آقای دکتر رشتی با ۱۸۶ رأی و آقای ادیب سمیعی با ۱۵۹ رأی برای مدت یکسال بسمت ناظر اندوخته اسکناس در بانک ملی ایران انتخاب شدند (مبارک است) آقای دکتر رشتی بفرمائید .

دکتر رشتی - بنده از طرف خودم و دوست عزیزم جناب آقای ادیب سمیعی که فعلا در مسافرت هستند از همکاران گرامی که بمارأی دادند برای نظارت تشکر خواهد رسید .

(جلسه در ساعت دوازده و پنجاه دقیقه ختم شد)
نایب رئیس مجلس شورای ملی - **دکتر جواد سعید**